

Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava

Fakulta metalurgie a materiálového inženýrství

Katedra ekonomiky a managementu v metalurgii

Podpora inovativního podnikání v ČR

The Support of Innovative Entrepreneurship in the Czech Republic

Bakalářská práce

Autor

Jan Lipovský

Vedoucí

Ing. Andrea Sikorová, Ph.D.

Ostrava, 2011

Zadání bakalářské práce

Student: **Jan Lipovský**

Studijní program: B3922 Ekonomika a řízení průmyslových systémů

Studijní obor: 6208R123 Ekonomika a management v průmyslu

Téma: Podpora inovativního podnikání v ČR
The Support of Innovative Entrepreneurship in the Czech Republic

Zásady pro vypracování:

- definujte základní pojmy v oblasti inovací, inovačního prostředí v ČR a identifikuje jeho slabé stránky,
- zaměřte se na podporu z OPPI, na jeho jednotlivé programy, nástroje a zdroje financování, které lze uplatnit v průmyslovém odvětví,
- zhodnoťte získané poznatky o inovačním podnikání v ČR.

Seznam doporučené odborné literatury:

1. VEBER, J.; SRPOVÁ, J. a kol. Podnikání malé a střední firmy. Praha: Grada Publishing a.s. 2008.
2. FOTR, J. Podnikatelský záměr a investiční rozhodování. Praha: Grada Publishing, 2005.
3. BARKER, S.; COLE, R. Projektový management pro praxi. Praha: Grada Publishing a.s., 2009.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Andrea Sikorová, Ph.D.**

Datum zadání: 30.11.2010

Datum odevzdání: 29.04.2011

v.ř. Ivo Janík

prof. Ing. Ivo Janík, CSc.
vedoucí katedry

prof. Ing. Ludovít Dobrovský, CSc., Dr.h.c.
děkan fakulty

Zásady pro vypracování bakalářské práce

I.

Bakalářskou prací (dále jen BP) se ověřují vědomosti a dovednosti, které student získal během studia, a jeho schopnosti využívat je při řešení teoretických i praktických problémů.

II.

Uspořádání bakalářské práce:

1. Titulní list	5. Obsah BP
2. Zásady pro vypracování BP	6. Textová část BP
3. Prohlášení + místopřísežné prohlášení	7. Seznam použité literatury
4. Abstrakt + klíčová slova česky a anglicky	8. Přílohy

ad 1) Titulním listem je originál zadání BP, který student obdrží na své oborové katedře.

ad 2) Tyto „Zásady pro vypracování bakalářské práce“ následují za titulním listem.

ad 3) Prohlášení + místopřísežné prohlášení napsané na zvláštním listě (student jej obdrží na své oborové katedře) a vlastnoručně podepsané studentem s uvedením data odevzdání BP. *V případě, že BP vychází ze spolupráce s jinými právníckými a fyzickými osobami a obsahuje citlivé údaje, je na zvláštním listě vloženo prohlášení spolupracující právnícké nebo fyzické osoby o souhlasu se zveřejněním BP.*

ad 4) Abstrakt a klíčová slova jsou uvedena na zvláštním listě česky a anglicky v rozsahu max. 1 strany pro obě jazykové verze.

ad 5) Obsah BP se uvádí na zvláštním listě. Zahrnuje názvy všech očíslovaných kapitol, podkapitol a statí textové části BP, odkaz na seznam příloh a seznam použité literatury, s uvedením příslušné stránky. Předpokládá se desetinné číslování.

ad 6) Textová část BP obvykle zahrnuje:

- Úvod, obsahující charakteristiku řešeného problému a cíle jeho řešení v souladu se zadáním BP;
- Vlastní rozpracování BP (včetně obrázků, tabulek, výpočtů) s dílčími závěry, vhodně členěné do kapitol a podkapitol podle povahy problému;
- Závěr, obsahující celkové hodnocení výsledků BP z hlediska stanoveného zadání.

BP nemusí obsahovat experimentální (aplikační) část.

BP bude zpracována v rozsahu min. 25 stran (včetně obsahu a seznamu použité literatury).

Text musí být napsán vhodným textovým editorem počítače po jedné straně bílého nelesklého papíru formátu A4 při respektování následující **doporučené** úpravy - písmo Times New Roman (nebo podobné) 12b; řádkování 1,5; okraje – horní, dolní – 2,5 cm, levý – 3 cm, pravý 2 cm. Fotografie, schémata, obrázky, tabulky musí být očíslovány a musí na ně být v textu poukázáno. Budou zařazeny průběžně v textu, pouze je-li to nezbytně nutné, jako přílohy (viz ad 8).

Odborná terminologie práce musí odpovídat platným normám. Všechny výpočty musí být přehledně uspořádány tak, aby každý odborník byl schopen přezkoušet jejich správnost.

U vzorců, údajů a hodnot převzatých z odborné literatury nebo z praxe musí být uveden jejich pramen - u literatury citován číselným odkazem (v hranatých závorkách) na seznam použité literatury.

Nedostatky ve způsobu vyjadřování, nedostatky gramatické, neopravené chyby v textu mohou snížit klasifikaci práce.

ad 7) BP bude obsahovat alespoň 10 literárních odkazů, z toho nejméně 3 v některém ze světových jazyků.

Seznam použité literatury se píše na zvláštním listě. **Citaci literatury je nutno uvádět důsledně v souladu s ČSN ISO 690.** Na práce uvedené v seznamu použité literatury musí být uveden odkaz v textu BP.

ad 8) Přílohy budou obsahovat jen ty části (speciální výpočty, zdrojové texty programů aj.), které nelze vhodně včlenit do vlastní textové části, např. z důvodu ztráty srozumitelnosti.

III.

Bakalářskou práci student odevzdá ve dvou knihařsky svázaných vyhotoveních, pokud katedra garantující studijní obor neurčí jiný počet. Vnější desky budou označeny takto:

nahore: *Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava*
Fakulta metalurgie a materiálového inženýrství
Katedra . . . . .

uprostřed: *BAKALÁŘSKÁ PRÁCE*

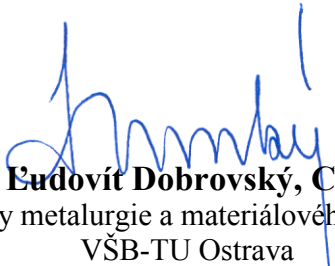
dole: *Rok* *Jméno a příjmení*

Kromě těchto dvou knihařsky svázaných výtisků odevzdá student kompletní práci také v elektronické formě do IS EDISON včetně abstraktu a klíčových slov v češtině a angličtině.

IV.

Bakalářská práce, která neodpovídá těmto zásadám, nemůže být přijata k obhajobě. Tyto zásady jsou závazné pro studenty všech studijních programů a forem bakalářského studia fakulty metalurgie a materiálového inženýrství Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava od akademického roku 2009/2010.

Ostrava 30. 11. 2010

Prof. Ing. Ludovít Dobrovský, CSc., Dr.h.c.
děkan fakulty metalurgie a materiálového inženýrství
VŠB-TU Ostrava

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že

- jsem byl(a) seznámen(a) s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. - autorský zákon, zejména §35 - užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního (§60 - školní dílo);
- беру на ве́домі́, že Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB - TUO) má právo nevýdělečně ke své vnitřní potřebě bakalářskou práci užít (§35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude archivována v elektronické formě v databázi Ústřední knihovny VŠB - TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB - TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu §12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo - bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB - TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB - TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- беру на ве́домі́, že odevzdáním své bakalářské práce souhlasím s jejím zveřejněním podle zákona č. 111/1998Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (Zákon o vysokých školách) bez ohledu na výsledek její obhajoby.

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci vypracoval(a) samostatně.

V Ostravě ..... 29. 4. 2011 .....

..... Jan Lipovský .....
podpis (jméno a příjmení studenta)

Anotace

Bakalářská práce s názvem „Podpora inovativního podnikání v ČR“ je zaměřena na teoretické aspekty inovace, inovativního podnikání a jeho podpory nejen z hlediska státu, ale i Evropské unie. Definuje základní pojmy související s touto problematikou. Pomocí dat z Českého statistického úřadu, Eurostatu a Evropské komise analyzuje inovační prostředí České republiky jak z hlediska tuzemské, tak i celoevropské inovační výkonnosti a následně identifikuje jeho slabé stránky. V posledních dvou kapitolách se pak tato práce věnuje podpoře inovačního prostředí ze strany EU. Konkrétně se zaměřuje na „Operační program Podnikání a inovace“, na jeho globální a specifické cíle, zdroje financování, alokaci finančních prostředků do jednotlivých prioritních os a především na jednotlivé programy podpory tohoto operačního programu, jež jsou vhodné pro odvětví průmyslu.

Klíčová slova

Inovace, inovativní podnikání, inovativní prostředí, produktové, procesní, marketingové, organizační inovace, inovační systém, strategie, politika, Operační program Podnikání a inovace.

Annotation

This bachelor thesis called “Support of Innovative Enterprise in the Czech Republic” focuses on theoretical aspects of innovation, innovative enterprise and its support not only by the state but also by the European Union. Basic terms related to this topic are defined. Using the data collected by Czech Statistical Authority, Eurostat and European Commission, innovative environment of Czech Republic in terms of both Czech and European innovation efficiency is analyzed and its disadvantages are identified. The last two chapters are devoted to the support of innovation environment by the EU. More precisely, “Operational Programme Enterprise and Innovation”, its global and specific goals, financial resources, allocation of financial resources into various priority axes and especially various programmes for support of this operational programme, which are suitable for industry, are presented.

Keywords

Innovation, innovative enterprise, innovative environment, product, process, marketing, organisational innovation, innovation system, strategy, policies, Operational Programme Enterprise and Innovation.

Poděkování

Rád bych zde poděkoval vedoucí bakalářské práce Ing. Andree Sikorové, Ph.D., která mi byla nápomocna po dobu zpracovávání a ochotně poskytovala rady, připomínky a návrhy, kterými přispěla k jejímu dokončení.

Obsah

ÚVOD	10
1 INOVACE.....	12
1.1 Vymezení základních pojmů.....	14
1.1.1 Kultura inovace	14
1.1.2 Inovace a marketing – základ průmyslové dynamiky.....	14
1.1.3 Inovace, trh a spotřebitel	14
1.1.4 Klastry	15
1.1.5 Malé a střední firmy	15
1.1.6 Transfer technologií.....	15
1.1.7 Podnikatelský inkubátor	16
1.1.8 Vědeckotechnický park	16
1.2 Členění inovací	17
1.2.1 Produktové inovace	18
1.2.2 Procesní inovace	19
1.2.3 Marketingové inovace	20
1.2.4 Organizační inovace	21
2 INOVAČNÍ PROSTŘEDÍ V ČESKÉ REPUBLICE.....	22
2.1 Národní inovační strategie	22
2.1.1 Regionální inovační strategie Moravskoslezského kraje.....	23
2.2 Národní inovační politika.....	23
2.3 Analýza inovačního prostředí v České republice.....	24
2.3.1 European Innovation Scoreboard (EIS).....	27
2.3.2 Identifikace slabých stránek	28
3 OPERAČNÍ PROGRAM PODNIKÁNÍ A INOVACE.....	29
3.1 Globální a specifické cíle.....	30
3.1.1 Popis cílové skupiny.....	31
3.1.2 Orgány odpovědné za implementaci OPPI.....	31
4 PROGRAMY PODPORY V OPPI.....	32
4.1 Vznik firem	32
4.1.1 Start	32
4.1.2 Jeremie.....	32
4.2 Rozvoj firem	33
4.2.1 Progres.....	33
4.2.2 Záruka.....	33
4.2.3 Rozvoj	34

4.2.4	ICT v podnikách	34
4.2.5	ICT a strategické služby	35
4.3	Efektivní energie	35
4.3.1	EKO - Energie	35
4.4	Inovace	36
4.4.1	Inovace	36
4.4.2	Potenciál	36
4.5	Prostředí pro podnikání a inovace	37
4.5.1	Spolupráce	37
4.5.2	Prosperita	37
4.5.3	Školící střediska	38
4.5.4	Nemovitosti	38
4.6	Služby pro rozvoj podnikání	39
4.6.1	Poradenství	39
4.6.2	Marketing	40
ZÁVĚR.....		41
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY		44
SEZNAM OBRÁZKŮ A GRAFŮ		48
SEZNAM TABULEK.....		48
PŘÍLOHY		49

Úvod

Prakticky jakákoliv lidská činnost, či soubor činností se po určitém čase neustálého cyklického opakování stává rutinou. Samozřejmě, že v jistých oblastech lidského života, respektive zaměstnání je rutinní chování doslova nutností, či určitou jistotou. Kdekdo by také mohl namítnout, že mezi synonyma slova „rutina“ patří například „dovednost“ či „zručnost“. Jistě že dobrým kovářem se člověk nestává po dvou úhozech kladiva, avšak toto slovo s sebou nutně přináší i pejorativní smysl. Neustále se opakující práce, činnosti, neměnný životní řád může v člověku lehce vzbuzovat pocity letargie či deprese. Člověk pak pociťuje potřebu změny, něčeho nového, potřebu se vymotat z koloběhu rutinního života, vždyť i staré, často omílané rčení praví, že „změna je život“.

Budeme-li v tomto duchu pokračovat, avšak na půdě podniku, dovolil bych si ono rčení lehce parafrázovat. Slovo „změna“ zde můžeme nahradit například slovem „přeměna“, či ještě lépe slovem „inovace“. Život pak v tomto případě chápeme jako život onoho podniku, respektive jako jeho životaschopnost na trhu. Aby podnik, obrazně řečeno, také neupadl do určité formy letargie, musí pružně reagovat na dynamicky se rozvíjející požadavky zákazníků a trhu, musí být stále o krok před konkurencí, přicházet s novými, neotřelými myšlenkami, jedinečným know-how a to vše jde ruku v ruce s potřebou již zmíněných změn – inovací. Ať už se jedná o inovace produktů či služeb které ocení jejich konečný uživatel, nebo o inovace uvnitř podniku (inovace technologie, organizační nebo procesní inovace apod.), vždy jde především o jedno, a to o zvyšování konkurenční výhody a tedy o upevnění či navýšení tržního podílu, čímž si podnik zajišťuje zisk a tedy i onu životaschopnost. Není jistě náhodou, že antonymem slova „inovace“ je již zmíněná rutina.

Cílem této bakalářské práce s názvem „Podpora inovativního podnikání v ČR“ je pomocí metody deskripce poskytnout ucelené informace a pohled na teoretické aspekty inovace, inovativního podnikání a jeho prostředí v České republice, respektive na podporu tohoto prostředí nejen ze strany státu, ale i Evropské unie.

Definují se zde základní pojmy související s touto problematikou, včetně samotné inovace a její kultury, dále pak termíny jako transfer technologií, podnikatelské inkubátory a vědeckotechnické parky či vymezení malých a středních podniků. Mezi důležité pojmy také spadají jednotlivé typy inovací, které se člení dle orientace inovační aktivity firmy.

Pomocí dat z Českého statistického úřadu, Eurostatu a Evropské komise (jako hlavní nástroj mezinárodního srovnání inovační výkonnosti je zde použit dokument s názvem „European Innovation Scoreboard“ neboli „Evropský inovační zpravodaj“) tato práce analyzuje inovační prostředí České republiky jak z hlediska tuzemské, tak i celoevropské inovační výkonnosti a následně identifikuje jeho slabé stránky.

Co se podpory inovativního podnikání ze strany Evropské unie týče, jedná se především o tématický operační program vyhlášený pro Českou republiku na programovací období 2007 – 2013 k čerpání finančních prostředků z Evropského fondu pro regionální rozvoj s názvem „Operační program Podnikání a inovace“. Jeho popisu, globálnímu a specifickému cíli, alokaci a zdrojům finančních prostředků se věnuje kapitola třetí. Čtvrtá kapitola pak seznamuje čtenáře s jednotlivými prioritními osami a programy podpory tohoto operačního programu.

Na základě všech těchto informací pak bude pomocí shrnutí a subjektivního hodnocení vymezen závěr práce spolu s nastíněním možného vývoje po konci programovacího období OPPI. Veškeré použité zdroje budou ve formátu požadovaného normou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

1 Inovace

Klíčovým pojmem inovativního podnikání a jakékoliv inovační snahy vůbec, je sám o sobě pojem „inovace“. Kořeny tohoto termínu bychom hledali v latinském jazyce, konkrétně u slova „innovare“, což v překladu znamená vytvářet nové, obnovovat či měnit.

Definice inovace jako takové, lze jistě najít celou řadu. Vyjměme tedy z této řady alespoň ty nejvýstižnější.

Za prvního ekonoma, který termín Inovace oficiálně použil, lze považovat Rakušana Josefa Aloise Schumpetera, podle něhož je inovace *„absolutní novinka v oblasti výrobní techniky, výrobků, surovin, organizace výroby a otvírání nových trhů.“* [15]

V dokumentu „Oslo manual“ organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (OECD) je inovace chápána jako *„implementace nových nebo významně zlepšených produktů (zboží či služeb) nebo procesů, nových marketingových nebo organizačních metod v obchodní činnosti, na pracovišti nebo externích vztazích.“* [5]

Evropská komise používá následující definici: *„Inovace je obnova a rozšíření škály výrobků a služeb a s nimi spojených trhů, vytvoření nových metod výroby, dodávek a distribuce, zavedení změn řízení, organizace práce, pracovních podmínek a kvalifikace pracovní síly“.* [1]

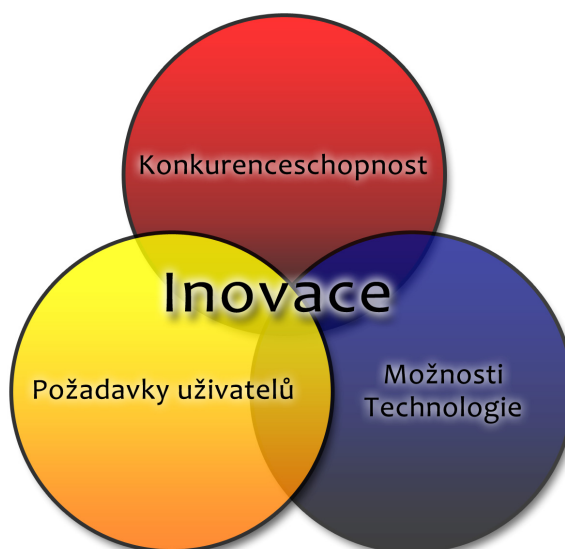
V koncepci inovací pro oblast průmyslu a podnikání na období 2005 – 2008 najdeme definici, která inovační procesy popisuje jako *„soubor činností, které vedou k úspěšné výrobě, vstřebávání a využití novinek v ekonomické a sociální sféře. Nabízejí nová řešení problémů, a tak umožňují naplňovat potřeby jednotlivců a společností.“* [9]

Dle definice Ministerstva obchodu a průmyslu ve Velké Británii je inovací *„úspěšné využívání nových myšlenek“*. A Jonas Ridderstråle, Švédský obchodní mluvčí, myslitel a autor bestselleru „Funky Business navždy“ například řekl, že *„Inovace spočívá v otázce: ‘Co kdyby?’“*.

Inovace je však více než pouhá myšlenka či nápad. Je to implementace, uvedení onoho nápadu v život. Nedá se však zaměňovat s kreativitou. Kreativita je v podstatě dovednost, zatímco inovace představuje proces, který začíná nápadem nebo představou a poté následují různé stupně vývoje, které vyústí až do samotné implementace. Jak idea, tak kreativita jsou jistě nedílnými součástmi inovace, nicméně ani jedna z nich sama o sobě nepostačuje k úspěšnému rozvinutí tvůrčí myšlenky a k naplnění inovace. [1]

Inovace jsou tedy vyvrcholením celé série vědeckých, technických, organizačních, finančních a obchodních činností, které ve svém souhrnu tvoří inovační proces. Ten sestává z invenční a inovační fáze. Inovacím musí předcházet vynaložení určité tvůrčí aktivity, např. v podobě vynálezů, zlepšovacích návrhů, projektů, průmyslových vzorů apod. Tuto tvůrčí aktivitu vedoucí ke změnám ve struktuře vědění nazýváme invencemi. [20]

Mezi základní pilíře inovace bych zařadil upevnění, respektive navýšení konkurenční pozice na trhu, uspokojení požadavků a tužeb konečných uživatelů produktu (služeb) a možnosti současné technologie, respektive znalostí a použitých metod, jak ukazuje obrázek 1.1. Chceme-li definovat inovační/inovující podnik, pak nahlédneme do aktualizované metodiky Eurostatu z roku 2010, která za inovační/inovující podniky považuje ty podniky, které v uvedeném období buď zavedly produktovou nebo procesní inovaci, nebo měly probíhající nebo přerušené inovační aktivity (technické inovace), anebo zavedly marketingovou nebo organizační inovaci (netechnické inovace). [3]

Obr. 1.1 – Pilíře inovace

Zdroj: Vlastní zpracování

1.1 Vymezení základních pojmů

1.1.1 Kultura inovace

V posledních letech je pojem inovace vztahován nejen k výrobkům a službám, které organizace poskytují, ale také k organizačním změnám, podmiňujícím pružnost a adaptivnost organizace. Inovativní kulturou, respektive kulturou podporující inovace je pak myšlena kultura, jejíž obsah tuto pružnost a adaptivnost umožňuje. [7]

Organizace uplatňující kulturu inovace je taková organizace, ve které jsou inovace nedílnou součástí, stálou hodnotou a předpokladem pro její činnost. Organizace s opravdovou inovační kulturou vytváří postupně celé inovační svazky. Nejedná se tedy o pouhé jednorázové nebo náhodné akce, ale o stálou, trvale udržitelnou inovaci. [25]

1.1.2 Inovace a marketing – základ průmyslové dynamiky

Jedním z cílů inovací je snaha po zvýšení konkurenceschopnosti výrobků a tím zlepšování konkurenční pozice na trhu. Propojením inovace s marketingem dochází k interakci inovačního systému s ekonomickou oblastí.

Inovační proces je komplexní a závisí na širokém okruhu faktorů, mezi které patří výzkum, experimentální vývoj, adaptace, ochrana a komercializace nových výrobků, výrobních procesů a organizačních forem. Soudobá inovační politika vyspělých zemí staví do centra pozornosti nikoliv jen vývoj a výzkum, nýbrž i ekonomickou a environmentální inovaci, která závisí ve stále větší míře nejen na výsledcích výzkumu, ale rovněž na kvalitě rozvinutí podnikatelských aktivit a na schopnosti jednotlivců, firem a regionů přizpůsobovat se permanentním změnám a reagovat na společenskou objednávku. Inovace tedy není marginálním, ale naopak centrálním jevem průmyslové dynamiky. [25]

1.1.3 Inovace, trh a spotřebitel

Inovace je rozhodující pro úspěch na dynamickém trhu. Riziko neúspěchu nebylo nikdy větší, než je tomu dnes, a proto se správná inovační strategie pro určitý konkrétní výrobek stává ústřední otázkou. Na trhu rychloobrátkového spotřebního zboží jsou inovační koncepty a výrobky konkurencí přebírány ve stále kratších časových intervalech. Výsledkem je, že tyto inovace poskytují stimuly celým skupinám výrobků. Jestli se také ukáží jako úspěšné, pokud jde o udávání trendu, to na trhu rychloobrátkového spotřebního zboží nakonec rozhodne sám spotřebitel. Přibližně čtvrtinu svého obrátu dosahují dnes například firmy obchodující s elektronikou a prodejem výrobků, které jsou nejvýše dva roky staré. Výroba

nových výrobků, zejména pod časovým tlakem, vyžaduje stále složitější a náročnější technologie, a proto musejí firmy investovat stále vyšší částky do inovačních technologií, aby mohly takovéto výrobky vyrobit. [25]

1.1.4 Klastry

Průmyslové svazky, shluky, neboli tzv. „klastry“ představují geografická nebo sektorová seskupení (sdružení) vzájemně provázaných firem, specializovaných dodavatelů, poskytovatelů služeb, firem v příbuzných či vzájemně se doplňujících oborech a sdružených institucích, které v rámci klastru spolu navzájem spolupracují. [21]

1.1.5 Malé a střední firmy

Mezi inovační firmy zpravidla řadíme firmy malé a střední, jejíž hlavním předmětem podnikání je realizovat projekt nového produktu do komerční zralosti a uvést jej na trh. [25]

Malé a střední firmy můžeme definovat dle různých kritérií, shrneme-li však jednotlivá členění (např. dle statistického pojetí, doporučení komise EU, pojetí zákona na podporu podnikání a jiných) uvedené pro oblast malého a středního podnikání, s ohledem na značné částky podmiňujících ekonomických kritérií, rozhodujícím měřítkem diferenciací se stává počet pracovníků. Rozdělení pak může být následující:

- a) **Mikrofirma** – 1 až 9 pracovníků
- b) **Malá firma** – 10 až 49 pracovníků
- c) **Střední firma** – 50 až 249 pracovníků

Firmy o počtu 250 pracovníků a více jsou považovány za **velké podniky**. [21]

1.1.6 Transfer technologií

Transfer technologií lze charakterizovat jako obousměrný přenos know-how mezi vědecko-výzkumnými organizacemi a komerční sférou. [32]

Je tedy procesem cílevědomého, časově ohraničeného převádění poznatků umožňujících inovovat výrobky, výrobní, pracovní a zkušební metody a služby. [25]

V zásadě se na transfer technologií můžeme dívat dvěma různými pohledy: *pohledem firmy*, která potřebuje pro realizaci svého podnikatelského záměru pomoci s vývojem technologie či produktu a *pohledem vědecko-výzkumné organizace* (např. vysoké školy, výzkumného ústavu, Akademie věd ČR atd.), která v rámci své činnosti vyvinula inovativní technologii, kterou by ráda uvedla do praxe. [32]

1.1.7 Podnikatelský inkubátor

Účelem podnikatelských inkubátorů je poskytnout začínajícím inovativním firmám různé formy podpory za zvýhodněných podmínek, koncentrované na jednom místě a po omezenou dobu. Například dotovaný nájem kancelářských prostor a vybavení, zajištění servisních a administrativních služeb či zprostředkování poradenství. Firmy mohou sdílet laboratoře, sklady a technologie, a tím snižovat své náklady. Zmíněné výhody může využít inovativní firma, která splní vstupní kritéria daného podnikatelského inkubátoru. Nejčastější doba působení firmy v inkubátoru je v rozmezí 3 až 5 let, poté se musí firma osamostatnit nebo přejít do vědeckotechnického parku. [17]

1.1.8 Vědeckotechnický park

Vědeckotechnické parky (VTP) nabízejí malým, případně středním inovačním firmám inkubační prostředí včetně ekonomického, patentového, technologického, finančního, marketingového a právního poradenství, technických služeb, zajišťují transfer technologií a výchovu k inovačnímu podnikání. Zakladateli VTP jsou státní a regionální orgány, univerzity, výzkumné a vývojové organizace, průmyslové podniky, hospodářské komory, finanční instituce, soukromé firmy, sdružení a svazy. [24]

Vědecko-technologický park Ostrava, a.s. sídlí v těsném sousedství areálu Vysoké školy báňské - Technické univerzity, která je také jeden z jeho zakladatelů a akcionářů (s podílem 13,6%). K financování byly a jsou využívány podpůrné předstrukturální i strukturální programy EU. Hlavním motivem vzniku Vědecko-technologického parku Ostrava byla podpora šíření inovací a transferu technologií do hospodářské praxe v regionu severní Moravy a Slezska, s důrazem na progresivní (high-tech) technologie. Cílem bylo především připravit v regionu podmínky pro vznik a rozvoj malých a středních firem. Ty by měly být schopné využívat know-how a vzdělanostní potenciál regionálních univerzit, tedy zaměstnávat především jejich absolventy. Díky multiplikačnímu efektu pak budou vytvořeny podmínky pro rozvoj firem, které budou nabízet zaměstnání lidem z tradičních průmyslových odvětví Ostravska, kteří ztratí práci v důsledku restrukturalizačních procesů. [28]

1.2 Členění inovací

Obvykle rozlišujeme inovace věcné neboli technické, které se orientují buď na výrobky a služby, nebo na technologie, a inovace netechnické, zaměřené do oblasti řízení, které se týkají přístupu managementu, např. organizace, motivace, komunikace, kontroly, marketingu apod. tak, jak zobrazuje schéma v obrázku 1.2. [21]

Z věcného hlediska se inovace v současném statistickém výkaznictví člení na inovace produktové, procesní, marketingové a organizační.

Obr. 1.2 – Schéma třídění typů inovačních aktivit dle metodického manuálu OECD

Zdroj: Vlastní zpracování; ČSÚ. *Inovační aktivity podniků v České republice v letech 2006–2008*, Praha, 2010.

Minimálním požadavkem na jednotlivé typy inovace je, že produkt, proces, marketingová či organizační metoda musí být pro podnik nová (nebo podstatně zlepšená). To zahrnuje produkty, procesy a metody, které podniky vyvíjejí jako první a ty, které byly převzaty od jiných podniků či organizací. Společným znakem jakékoliv inovace pak je, že musí být zavedena. Nový nebo zlepšený produkt je zaveden tehdy, je-li uveden na trh. Nové procesy, marketingové metody nebo organizační metody jsou implementovány v okamžiku, kdy jsou skutečně používány v podnikových operacích. [16]

1.2.1 Produktové inovace

Neboli zvýšení technických a užitných hodnot výrobků, technologií a služeb. Cílem inovací produktu může být snaha o získání nové konkurenční výhody zavedením nového výrobku, technologie či služby na trh. [2]

Významné zlepšení produktu či služby se může projevit v technických specifikacích, komponentech, materiálech, software, uživatelské vstřícnosti nebo jiných funkčních charakteristikách. Inovace produktu, který má charakter služby, může zahrnovat významná zlepšení v tom, jak jsou tyto služby poskytovány (např. rychlost), přidáním nových funkcí nebo charakteristik ke stávajícím službám nebo zavedení zcela nových služeb. Cílem výrobních inovací bývá nejčastěji náhrada zastaralých výrobků výrobky zdokonalenými a příprava zcela nových výrobků. To přispívá k zachování a zvětšení tržního podílu a získání trhů nových. [20]

Například však změnu designu, pokud s sebou nenese i významnou změnu v charakteristikách produktu, nelze považovat za inovaci produktu. Podobně rutinní změny či pravidelné sezónní úpravy nejsou produktovou inovací. [2]

Produktové inovace mohou být důsledkem:

- **Reaktivní strategie** – snaha přizpůsobit se požadavkům zákazníků, krokům, které u obdobných produktů připravila konkurence a jejich obecným rysem je „udržet krok“, „být ve hře“. Zpravidla jsou spojeny s menším rizikem neúspěchu, ale jejich přínosy, zejména ekonomické, ve srovnání s následující strategií jsou nižší.
- **Proaktivní strategie** – jsou vedeny snahou přijít s něčím novým, neotřelým. Něčím, co by získalo zákazníky a po určitou dobu zabezpečilo firmě konkurenční výhodu, vůči subjektům, které nabízejí podobné produkty. Je pochopitelné, že příprava tohoto typu inovací zpravidla znamená disponovat vysoce erudovanými a kreativními pracovníky v oblasti vývoje nové produkce. Příprava těchto inovací oproti předcházející strategii je nákladnější a rizikovější¹. [21]

K inovacím technologií firma obvykle přistupuje, je-li nucena zabezpečit obnovu výrobního zařízení a tu realizuje na bázi novějších, výkonnějších zařízení. Nebo když se na trhu objevuje nabídka zařízení, které výrazně zvyšují produktivitu, nabízí možnost

---

¹Projekt vývoje nových výrobků nemusí být zdárně ukončen, zákazníci jej mohou přijmout chladně, nepodaří se dosáhnout příznivého poměru mezi užtkem a náklady na produkci nového či výrazně inovovaného produktu apod.

produkovat kvalitnější výrobky, výrazně zlevňují výrobní náklady či zkracují dobu výroby apod. [23]

Příklady inovací výrobků: použití materiálů/vstupů se zdokonalenými vlastnostmi, jako jsou vzdušné textilie, lehké, ale pevné materiály, nano-textilie, plasty přijatelné pro životní prostředí. Zavedení nové, nebo zdokonalené složky do již existujících produktů, například navigační systémy GPS v dopravních zařízeních, mobilních telefonech, kamery a wi-fi v mobilních telefonech, integrace USB portů přímo do televize apod. Dále se může jednat o zařízení domácnosti, které obsahuje software zvyšující uživatelskou přístupnost a komfort – například topinkovač, který se automaticky vypíná po opečení chleba a další.

Příklady inovací služeb: zlepšení zákaznického přístupu, například služba půjčovny aut, která umožňuje zákazníkům převzít a vrátit půjčené auto na dohodnutém místě. Dále to mohou být služby přes internet například v bankovníctví, systém placení účtů, elektronický nákup lístků na kulturní akce, nákup zboží pomocí e-shopu. Také nové formy záruk řadíme do inovací služeb, například rozšířená záruka na nový nebo použitý výrobek, spojení záruk s jinými službami – s kreditními kartami, bankovními účty či s věrnostními kartami. [3]

1.2.2 Procesní inovace

Při zavádění nového produktu do výroby a na trh většinou vzniká pro firmu i potřeba změny jejích výrobních procesů. Cílem procesní inovace ale může být i snížení jednotkových nákladů produkce nebo zvýšení kvality produktu. [2]

Procesní inovace spočívá v zavedení nové nebo významně zlepšené produkce anebo dodavatelských metod. Může se jednat například o podstatné změny v zařízení, v software nebo o podstatné zlepšení techniky, zařízení a software v přidružených podpůrných činnostech jako je nákup, účetnictví, údržba apod. Tyto inovace mohou vést ke snížení materiálové spotřeby a mzdových nákladů, zlepšení pracovních podmínek, snížení energetické spotřeby, zlepšení životního prostředí a snížení zmetkovitosti. Zvláště u výrobků založených na nových technologických koncepcích a principech může pokles výrobních nákladů nabývat značných rozměrů. To vede jednak k růstu zisku a jednak to umožňuje volit nové varianty marketingové strategie vůči konkurenci, jelikož pokles výrobních nákladů umožňuje snížení ceny a následné zvýšení podílu na trhu na úkor konkurence. [20]

Příklady procesní inovace: zdokonalené metody produkce nebo správy výrobků a služeb. Instalace nové nebo zdokonalené výrobní technologie, například automatické zařízení nebo snímače pracující v reálném čase, pomocí kterých lze nastavovat či regulovat procesy. Vývoj produktů pomocí počítačové podpory či digitalizace tiskových procesů. Zdokonalená distribuce, zavedení čárových kódů nebo pasivních čipů (RFID), které je možné identifikovat prostřednictvím rádiového či mikrovlnného signálu za účelem monitorování materiálů procházejících přes distribuční řetězce. Dále například automatizovaná zpětná vazba na dodavatele za použití elektronické výměny dat, zavedení softwaru na identifikaci optimálních dodavatelských cest či nový nebo zdokonalený software pro systém prodeje, účetnictví a údržby. [3]

1.2.3 Marketingové inovace

Marketingové inovace znamenají zavedení nové marketingové metody, která nebyla podnikem dříve používána a která je součástí nového marketingového konceptu nebo strategie. Může se jednat o významné změny v designu produktu, v jeho balení, v umístění produktu na trhu prostřednictvím nových prodejních kanálů, v podstatně změněné podpoře produktu nástroji komunikačního mixu, v nové cenové strategii apod. [20]

Jedná se o sled pracovních úkonů, které, jsou-li aplikovány na existujících produktech, vedou k vytvoření nových výrobků či nových služeb uspokojujících nové potřeby, přinášejících nové oblasti využití, nové situace či objevujících nové cílové skupiny spotřebitelů. Jde tudíž o proces, nabízející značnou příležitost vytvořit zcela nové výrobkové kategorie či zformovat zcela nové trhy. [6]

Příklady marketingové inovace: nový design existujících produktů jako jsou přenosné „USB klíčenky“ – paměťová média upravené na nošení jako „šperk“. Nový design spotřebních předmětů, například modifikované způsoby balení určené pro specifické trhy (např. vazby a řezy písma té samé knihy pro děti a dospělé). Dále se může jednat o nové metody prodeje jako třeba nový způsob seskupení existujících výrobků a služeb do tzv. balíků s cílem zaujmout část trhu. Zacílení marketingu na určité části populace na základě osobních informací, první uvedení produktů na trh na základě názoru vedoucích a slavných osobností či jednotlivých skupin, které stanovují módní nebo výrobní trendy. [3]

1.2.4 Organizační inovace

Neboli zavedení nových metod organizace firemních procesů a spolupráce s firmami a veřejnými institucemi. Cílem těchto organizačních inovací může být snaha o snížení administrativních a transakčních nákladů, získání nových neobchodovatelných aktiv (znalostí) nebo snížení ceny dodávek. Základním kritériem pro odlišení organizační inovace od ostatních organizačních změn ve firemním řízení a organizaci je její novost, to znamená situaci, kdy tato metoda firmou nebyla v předchozím období používána, ať už je převzata od firmy jiné či vyvinuta vlastními zdroji, a je výsledkem strategického rozhodnutí managementu. [2]

Změny, které jsou tedy založeny na organizačních metodách již v podniku používaných, nejsou organizačními inovacemi. Inovací není ani formulace manažerských strategií jako takových. Inovací rovněž není splynutí nebo získání jiných podniků, ani tehdy, když podnik splývá anebo získává jiný podnik poprvé. Důvodem organizační inovace je změna vedoucí ke zvýšení konkurenceschopnosti organizace a jejích produktů na trhu výrobků a služeb. [22]

Organizační inovace se vzhledem ke svému směřování na snížení nákladů díky efektivnějším konceptům výroby, dodávek a interní organizace často prolínají s inovacemi procesními. Základním bodem pro jejich rozlišení je skutečnost, že procesní inovace se zabývají zaváděním nového zařízení, SW a speciálních technik nebo postupů, zatímco organizační inovace primárně pracují s lidmi a jejich organizací práce. [2]

Příklady organizační inovace: *systemy managementu znalostí* – zřízení oficiálních nebo neformálních pracovních týmů s cílem zkvalitnit přístup k poznatkům a jejich výměnu mezi jednotlivými odděleními podniku (jako jsou marketing, výzkum, výroba...). Zavedení standardů kontroly kvality pro dodavatele a subdodavatele či podpora manažerských systémů pro optimalizaci rozdělení zdrojů počínaje dodavatelskými vstupy až po konečnou dodávku produktů. *Změny v organizaci práce* – snížení počtu úrovní managementu, změny zodpovědnost jako například pověření zaměstnanců s podstatně vyšší zodpovědností pro vykonávání kontrol pracovních procesů výroby, distribuce a prodeje. *Změny ve vnějších vztazích* – využití outsourcingu pro úlohy výzkumu nebo pro požadavky výroby, tj. řešení těchto úloh na základě objednávky u jiné firmy subdodavatelským způsobem, pokud by řešení těchto úloh ve vlastní režii vyžadovalo změnu pracovních toků v podniku. [3]

2 Inovační prostředí v České republice

Výzkum a vývoj i podpora inovačního prostředí jsou jedny z nejdůležitějších prostředků ke zvýšení konkurenceschopnosti výrobků a služeb. Zajištění fungujícího prostředí v této oblasti je proto přirozeně chápáno jako nezbytný předpoklad ekonomické prosperity země. Zkvalitnění výzkumné a vývojové základny a zajištění její inovační funkce vede ke zvýšení zájmu o investice do perspektivních odvětví. Rostoucí náklady a rizika spojená s tvorbou inovací způsobují, že soukromé ekonomické subjekty investují do této oblasti méně, než je společensky žádoucí. Z těchto, ale i mnoha dalších důvodů, je inovační oblast podnikání součástí podpory a pozornosti hospodářské politiky vlády. [3]

Nastavení národního inovačního prostředí specifikuje tzv. Národní inovační systém, tzn. vztah, propojenost a podporu státních, soukromých a dalších subjektů a iniciativ, které se podílejí na tvorbě a uplatňování nových znalostí a technologií. Jednoduše řečeno, Národní inovační systém (neboli NIS) popisuje, jak příznivé je dané národní prostředí pro inovace. Česká republika se touto problematikou zabývá již několik let. Nejpodstatnějšími schválenými dokumenty jsou Národní inovační politika ČR na léta 2005 – 2010 (NIP), Národní politika výzkumu a vývoje na léta 2004 – 2008 a několik obecnějších dokumentů, např. Strategie hospodářského růstu z roku 2005. [34]

2.1 Národní inovační strategie

Národní inovační strategie je první iniciativou vlády v oblasti inovací a je reakcí na změněné podmínky ve světové ekonomice, v níž v současné době přebírají hlavní úlohu schopnosti inovativní kreativity a znalostní obory. Strategie se zaměřuje zejména na vytváření a rozvíjení podmínek pro inovační proces, soustřeďuje svou pozornost na systémové řešení inovačního prostředí i na rozvíjení inovační infrastruktury. [25]

Cílem Národní inovační strategie, schválené vládou 24. března 2004, je vytvořit předpoklady a položit základy pro formulaci inovační politiky ČR. Zároveň je tento dokument reakcí na skutečnost, že se Česká republika usnesením vlády č. 282 ze dne 19. března 2003 oficiálně připojila k plnění Lisabonského procesu.

Jsou v ní nastíněny trendy současného světa. Nejvýznamnějším se z pohledu inovační politiky jeví proces globalizace, ke kterému výraznou měrou přispívá informační propojování trhů. Důsledkem tohoto jevu je pak neustálý růst a zostřování konkurence, v níž lze obstát

pouze trvalým důrazem na růst užitných hodnot výrobků a služeb bez negativních vlivů na životní prostředí. [31]

2.1.1 Regionální inovační strategie Moravskoslezského kraje

Dle předloženého oznámení návrhu koncepce „Regionální inovační strategie Moravskoslezského kraje na léta 2010 – 2016“ je jedním z hlavních cílů inovační strategie podpořit vznik finanční a expertní organizace (založené na širším koordinovaném partnerství – krajský úřad, univerzity, hospodářská komora, klastry, podnikatelské inkubátory a další) pro oblast výzkumu a technologického vývoje, zajišťující financování projektů průmyslového výzkumu a vývoje i projektů pro univerzity a výzkumné instituce. Organizace s pracovním označením „Agentura pro podporu technologií a inovací“ by vznikla na půdorysu současné infrastruktury, jejíž největší slabinou je nekoordinovanost a chybějící jednotná strategie). Posláním této agentury by byla stimulace průmyslu a služeb směrem k Operačnímu programu výzkumu a vývoje pro inovace, spolupráci a internacionalizaci. Návrh počítá i se správní radou, v níž by byli zastoupeni zástupci akademické, veřejné i soukromé sféry. [19]

2.2 Národní inovační politika

Národní inovační politika ČR (NIP) vychází z vládního dokumentu Národní inovační strategie a reaguje na nové trendy globalizujícího se ekonomického prostředí. Je v ní zdůrazněno, že Česká republika nemůže v delším horizontu profitovat ze strategie nízkých nákladů a musí proto svůj rozvoj zaměřit směrem ke znalostní ekonomice. I přestože jsou inovace primárně záležitostí soukromé sféry, z výše uvedených důvodů je důležité, aby stát výzkum a inovace v ekonomice prostřednictvím vhodné národní inovační politiky podporoval. [26]

Národní inovační politika na léta 2005 – 2010 byla schválena vládou usnesením ze dne 7. července 2005 č. 851. Vytváří podmínky pro systematickou a koordinovanou politiku státu směřující k vytváření celkově proinovativního prostředí. S ohledem na zůstávající se celosvětové konkurenční tlaky je nutné nalézt a využít nové podnikatelské příležitosti a zajistit další rozvoj podnikání. Celou řadou opatření stát a jeho orgány cíleně pomáhají vytvářet příznivé inovační podmínky zejména pro podnikatelskou sféru, která je rozhodujícím způsobem spojena s inovačním procesem. [37]

Vytváří tak podmínky pro dosažení stavu, kdy podniky a další organizace v ČR aktivně inovují své výrobky, technologie a služby i metody organizace a řízení, zabezpečují trvalý růst produktivity práce a konkurenceschopnost na mezinárodních trzích. To vše při vysoké úrovni zaměstnanosti. Stát k tomu vytváří příznivé rámcové podmínky právní a institucionální; pružně odstraňuje bariéry inovačních aktivit; aktivně se podílí na tvorbě nových nástrojů EU na podporu výzkumu, vývoje a inovací a na tvorbě nových právních předpisů EU pro podporu výzkumu, vývoje a inovací a rychle a adekvátně začleňuje tyto předpisy do právního řádu ČR; přímými i nepřímými nástroji v souladu s právními předpisy EU podporuje vybrané aktivity inovačních procesů a využívá k tomu prostředky veřejných rozpočtů ČR a rozpočtu EU. [13]

Národní inovační politika důkladně analyzuje zdroje konkurenceschopnosti České republiky a navrhuje čtyři strategické cíle pro jejich rozvoj a trvalý růst:

- Posílit výzkum a vývoj jako zdroj inovací
- Vytvořit funkční spolupráci veřejného a soukromého sektoru
- Zajistit lidské zdroje pro inovace
- Zefektivnit výkon státní správy ve výzkumu, vývoji a inovacích.

V NIP je definováno 48 opatření, která jsou průběžně plněna jednotlivými gestory. [37]

2.3 Analýza inovačního prostředí v České republice

V České republice zatím proběhlo celkem pět statistických šetření o inovacích. V případě prvních dvou šetření (v letech 1999 – 2001 a 2002 – 2003) byly šetřeny pouze inovační aktivity podniků v oblasti produktové a procesní inovace (v následující tabulce jsou odděleny dvojitou čarou). Podle změny metodiky EU/OECD jsou počínajíc šetřením z let 2003 – 2005 zahrnuty nově i inovace marketingové a organizační. Díky tomu nelze jednoduše srovnat čísla týkající se celkového podílu inovujících podniků ve všech šetřeních. Základní porovnání všech doposud uskutečněných šetření ČSÚ o inovacích jsou uvedena v následující tabulce 2.1. [27]

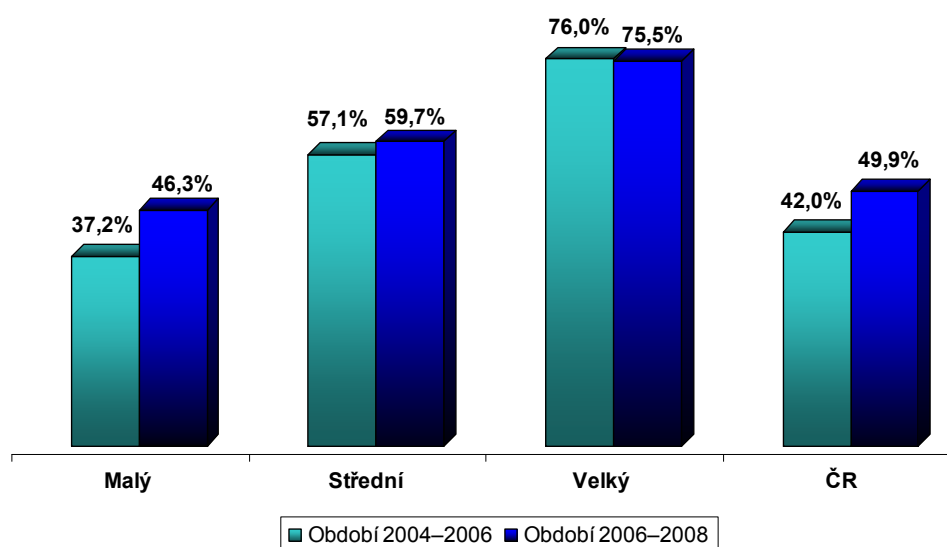
Tab. 2.1 – Porovnávání inovačních šetření

Sledované období	Druh inovace (% z celkového počtu všech podniků)		
	Inovace produktu [%]	Inovace procesu [%]	Inovace produktu nebo procesu [%]
1999 – 2001	23	17	29
2002 – 2003	22	12	26
2003 – 2005	20	24	29
2004 – 2006	19	22	27
2006 – 2008	19	25	29

Zdroj: vlastní zpracování, dostupný na [www](http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/t/2900313DCE/$File/960510m.pdf)
<[http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/t/2900313DCE/\\$File/960510m.pdf](http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/t/2900313DCE/$File/960510m.pdf)>

Srovnáme-li poslední dvě šetření ČSÚ, tedy statistiky z let 2004 – 2006 a 2006 – 2008, zjistíme, že v druhém zmiňovaném období došlo k nárůstu podílu inovačních podniků ze 42% na 49,9%. Nejvíce vzrostl podíl u malých podniků, z 37,2 % v období 2004 – 2006 na 46,3 % v letech 2006 – 2008. U středně velkých podniků činil nárůst mezi sledovanými obdobími 2,6 procentních bodů. U velkých podniků byla situace odlišná, u nich došlo k mírnému snížení podílu ze 76 % v období 2004 – 2006 na 75,5 % v období 2006 – 2008. Grafické srovnání inovačních podniků v těchto dvou obdobích zachycuje graf 2.1. [3]

Podíl inovačních podniků na celkovém počtu podle jejich velikosti

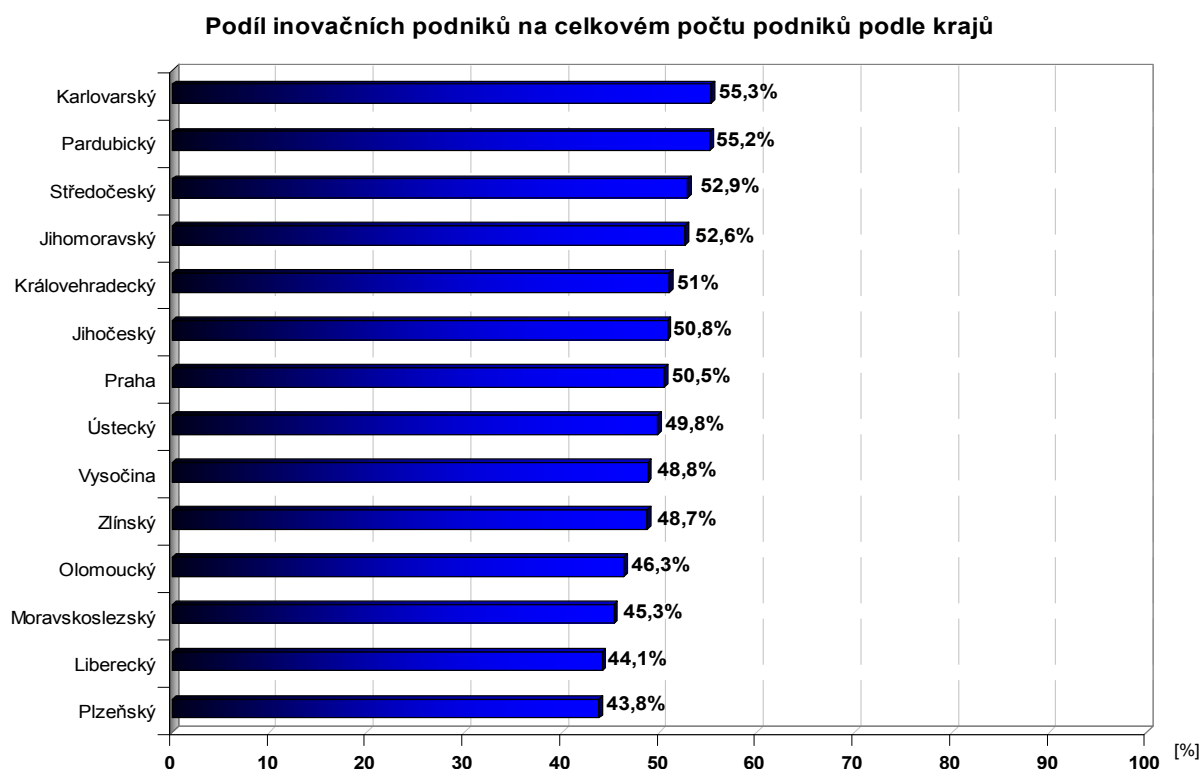
Graf 2.1 – Podíl inovačních podniků na celkovém počtu podniků podle velikosti

Zdroj: Vlastní zpracování; ČSÚ. *Inovační aktivity podniků v ČR v letech 2006–2008*, Praha, 2010.

Zaměříme se na poslední dostupné šetření z let 2006 – 2008 Českého statistického úřadu vydané v roce 2010. V těchto statistikách najdeme, že největší podíl inovačních podniků byl zaznamenán v odvětví „Informační a komunikační činnosti“ (70,2 %). Po něm následovalo odvětví „Peněžnictví a pojišťovnictví“ s podílem 66,1 % inovačních podniků. V pořadí třetím nejvýznamnějším odvětvím z hlediska podílu inovačních podniků bylo odvětví „Zpracovatelského průmyslu“ (56,4 %). Naopak nejméně inovovaly podniky v odvětvích „Administrativní a podpůrné služby“ (podíl inovačních podniků 37,0 %) a „Ubytování, stravování a pohostinství (37,1 %). [3]

Z hlediska regionálního členění je patrné, že v daném období nejvíce inovovaly podniky v Karlovarském kraji, následuje kraj Pardubický a Středočeský. V grafu 2.2 vidíme, že Moravskoslezský kraj byl se svými 45,3% až na místě dvanáctém.

Mezi faktory, které mohou inovační aktivitu omezit například řadíme nedostatek vhodných zdrojů financí, příliš vysoké inovační náklady, nadměrná ekonomická rizika, nedostatek kvalifikovaných pracovníků, malý zájem zákazníků o nové produkty, nepružnost podnikové organizační struktury apod. [33]

Graf 2.2 – Podíl inovačních podniků na celkovém počtu podle krajů v letech 2006 – 2008

Zdroj: ČSÚ. Inovační aktivity podniků v České republice v letech 2006–2008, Praha, 2010.

2.3.1 European Innovation Scoreboard (EIS)

Chceme-li srovnávat inovační prostředí České republiky s ostatními členskými zeměmi Evropské unie, je pro tento účel vhodné nahlédnout do hlavního nástroje mezinárodního srovnání inovační výkonnosti, do dokumentu s názvem „European Innovation Scoreboard“ (EIS) neboli do „Evropského inovačního zpravodaje“.

Ten vytvořila Evropská komise v rámci Lisabonské strategie s cílem poskytnout možnost porovnání výkonnosti států EU v oblasti inovací. Již od doby svého vzniku v roce 2000 je tedy využíván (ve spojení s dalšími hodnotícími mechanismy) pro benchmarking evropské inovační výkonnosti a inovačních politik (k posouzení inovační výkonnosti jednotlivých zemí se využívá 29 ukazatelů, které jsou rozděleny do sedmi kategorií ve třech skupinách). Jde o statistický nástroj, který na základě hromadných dat² pro indikátory zastupující podstatné aspekty inovačního procesu umožňuje měřit, porovnávat a následně vyhodnocovat inovační kapacitu EU, a to ve smyslu kapacity národních inovačních systémů členských států (nověji i jednotlivých kandidátských a asociovaných států) EU a kapacity celoevropského inovačního systému. Shromážděná statistická data jsou využívána pro srovnávací hodnocení současné inovační výkonnosti a pro analýzu jejích krátkodobých vývojových trendů. V oblastech, pro které lze zajistit srovnatelná data, je inovační efektivita Evropské unie jako celku a jednotlivých států Unie porovnávána s efektivitou USA a Japonska. [29]

Abychom měli adekvátní pohled na srovnání vzhledem k předchozím výsledkům ČSÚ, zaměříme se tedy na EIS z roku 2008. V této zprávě jsou členské země EU rozděleny na základě statistické shlukové analýzy do následujících skupin:

- **Vedoucí země** (Innovation leaders) – mezi ty patří Dánsko, Finsko, Německo, Švédsko, Švýcarsko a Velká Británie.
- **Následovníci** (the Innovation followers) – mezi které se řadí Rakousko, Belgie, Francie, Irsko, Lucembursko a Nizozemsko.
- **Mírní inovátoři** (Moderate innovators) – zde najdeme *Českou republiku*, Kypr, Estonsko, Řecko, Island, Itálii, Norsko, Portugalsko, Slovinsko a Španělsko.
- **Dohánějící země** (Catching-upm countries) – Bulharsko, Lotyšsko, Chorvatsko, Maďarsko, Litva, Malta, Polsko, Rumunsko, Slovensko a Turecko. [4]

---

² Mezi zdroje dat pro EIS patří instituce jako Eurostat, OECD, Evropská asociace rizikového kapitálu, Evropská observatoř informačních technologií, Mezinárodní měnový fond, Světová banka a další. Jde vesměs o výsledky statistických šetření řídicích se mezinárodně uznávanými normami.

Podle souhrnného inovačního indexu³ se **Česká republika umístila pod průměrem států EU**, jak spolu s uvedenými čtyřmi skupinami ukazuje graf umístěný v přílohách pod označením „*příloha 1*“. Je ovšem namístě dodat, že se průběhem let rozdíl snižuje: zatímco v roce 2004 dosahoval údaj 80 % evropského průměru, v roce 2008 je to již 85 %, čímž se řadíme k zemím s **nadprůměrným růstem inovační výkonnosti**. ČR v tomto období dále dosahovala nadprůměrných výsledků v kategorii Podnikové investice, které táhnou zejména vysoké investice do ICT, a v kategorii Ekonomické efekty, které jsou ovlivněny nadprůměrnou zaměstnaností a exportem v high-tech a středně high-tech sektorech. [30]

2.3.2 Identifikace slabých stránek

Za nejvýznamnější nedostatky českého inovačního systému, které vyplývají z mezinárodního srovnání podle EIS, lze považovat relativně nižší dostupnost finančních zdrojů a pracovní síly s kvalifikací odpovídající požadavkům na rozvoj inovační výkonnosti ekonomiky. Kategorie Financování a podpora trpí zejména nedostatečným využíváním rizikového kapitálu. Nižší dostupnost lidských a finančních zdrojů pro inovace se může negativně odrazit v pomalejším rozvoji inovačních aktivit podnikového sektoru a v postupné ztrátě konkurenceschopnosti českých podniků na zahraničních i domácích trzích. Proto je zapotřebí věnovat zvýšenou pozornost reformě vzdělávacího systému (zejména v oblasti terciárního vzdělávání), tak aby absolventi škol svou odborností a schopnostmi odpovídali stále náročnějším požadavkům podnikového sektoru. Zároveň je vhodné stimulovat soukromé investice do výzkumných a inovačních aktivit (posílení spolupráce podnikatelského a vědeckovýzkumného sektoru apod.). V neposlední řadě se ukazuje jako potřebné zvýšit důraz podniků na využívání nástrojů ochrany průmyslového vlastnictví (v EIS jsou souhrnně označeny jako „Mezivstupy“), což může významně usnadnit proces přenosu výsledků výzkumu a vývoje do praktických aplikací – inovací. Zde se projevuje především nízký podíl patentových žádostí u Evropského patentového úřadu (7% průměru EU). V této souvislosti je nezbytné trvale zlepšovat průmyslově právní povědomí podniků a dalších subjektů inovačního systému ČR. [10] [14] [30]

---

³ Pro vypočítání souhrnného inovačního indexu se využívá 25 inovačních indikátorů a jeho výsledek nám dává přehled o inovační výkonnosti jednotlivých členských zemí.

3 Operační program Podnikání a inovace

Operační program Podnikání a inovace (OPPI) je jedním z tematických operačních programů vyhlášených pro Českou republiku na období 2007 – 2013 a navazuje tak na Operační program Průmysl a podnikání, který byl vyhlášen po vstupu České republiky do Evropské unie pro zkrácené programovací období let 2004 – 2006. Cílem 16 programů podpory v rámci Operačního programu Podnikání a inovace je rozvoj podnikatelského prostředí a podpora přenosu výsledků výzkumu a vývoje do podnikatelské praxe. OPPI podporuje inovační potenciál podniků (zvláště malých a středních), využívání moderních technologií a obnovitelných zdrojů energie a umožňuje zkvalitňování infrastruktury a služeb pro podnikání a navazování spolupráce mezi podniky a vědeckovýzkumnými institucemi. OPPI spravuje Ministerstvo průmyslu a obchodu a ze strukturálních fondů EU pro ČR na něj bylo vyčleněno již více než 3 mld. Eur. Tento operační program je spolufinancován státním rozpočtem České republiky a byl schválen vládou 15. listopadu 2006 usnesením č. 1302/2006 a následně předložen českou stranou Evropské komisi k oficiálnímu projednání spolu s Národním strategickým referenčním rámcem, jenž zastřešuje všechny operační programy v ČR. Ta ho 3. prosince 2007 schválila. [36]

OPPI je tedy základním programovým dokumentem resortu průmyslu a obchodu pro čerpání finančních prostředků z Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF) v letech 2007 – 2013. Tento tematický operační program Ministerstva průmyslu a obchodu, na jehož základě je v současném programovacím období českým podnikatelským subjektům podpora z ERDF poskytována, byl koncipován na základech a principech Lisabonské strategie, která je primárně orientována na dosažení vyššího hospodářského růstu a zaměstnanosti při respektování principů udržitelného rozvoje. OPPI rozpracovává významnou část strategického cíle Národního strategického referenčního rámce České republiky na léta 2007 – 2013 "Konkurenceschopná česká ekonomika", vychází z hlavních strategických dokumentů ČR (Národní inovační politika, Strategie hospodářského růstu, Strategie regionálního rozvoje apod.) a je v souladu se Strategickými obecnými zásadami Společenství pro hospodářskou, sociální a územní soudržnost na období let 2007 – 2013. Proces tvorby operačního programu Podnikání a inovace respektoval princip partnerství. Jeho příprava a zaměření byly průběžně projednávány a diskutovány s ostatními resortními ministerstvy, se zástupci hospodářských a sociálních partnerů a dalšími zainteresovanými stranami. [35]

3.1 Globální a specifické cíle

Globálním cílem Operačního programu Podnikání a inovace je zvýšit do konce programovacího období konkurenceschopnost české ekonomiky a přiblížit inovační výkonnost sektoru průmyslu a služeb úrovni předních průmyslových zemí Evropy.

K dosažení globálního cíle jsou finanční prostředky v rámci OPPI koncentrovány na vymezené prioritní osy (viz tabulka 3.1), charakterizující jednotlivé strategické cíle tak, aby se na hospodářském růstu ČR v budoucnosti podílely všechny regiony a byly rovněž potlačeny tendence sociálního vyčleňování určitých skupin obyvatelstva.

Při implementaci Operačního programu Podnikání a inovace je důsledně dbáno na to, aby poskytované podpory směřovaly v souladu se Strategickými obecnými zásadami Společenství hlavně malým a středním podnikům. [11]

Mezi specifické cíle lze zařadit:

- Zintenzivnění aktivity malých a středních podniků
- Zvýšení inovační činnosti v průmyslu
- Zintenzivnění zavádění inovací, technologií, výrobků a služeb
- Zvýšení účinnosti užití energií v průmyslu a využití obnovitelných, příp. i druhotných zdrojů energie (vyjma podpory spaloven)
- Povzbuzení spolupráce sektoru průmyslu s výzkumem a vývojem
- Zefektivnění využití lidského potenciálu v průmyslu
- Zkvalitnění podnikatelské infrastruktury
- Zintenzivnění rozvoje poradenských a informačních služeb pro podnikání [21]

Analýzou specifických cílů operačního programu a s přihlédnutím ke globálnímu cíli bylo vymezeno šest věcných priorit a technická pomoc. Následně bylo nadefinováno čtrnáct oblastí podpory rozpracovaných do tzv. programů podpory, kterým se bude tato bakalářská práce podrobněji věnovat v následující kapitole. [12]

Rozdělení na jednotlivé prioritní osy OPPI, včetně jejich zdrojů financování, alokovaných finančních prostředků a procentního podílů na alokaci programovacího období 2007 až 2013 přehledně zobrazuje následující tabulka s označením 3.1. Kompletní strukturu OPPI, včetně cílů jednotlivých prioritních os pak naleznete v *příloze 2*.

Tab. 3.1 – Prioritní osy OPPI

Prioritní osy OPPI	EU (ERDF) 85% [EUR]	Státní rozpočet ČR (MPO) 15% [EUR]	Celkem [EUR]	Podíl na alokaci [%]
1. Vznik firem	79 074 126	13 954 257	93 028 383	2,6
2. Rozvoj firem	663 006 134	117 001 083	780 007 217	21,8
3. Efektivní energie	243 305 004	42 936 177	286 241 181	8
4. Inovace	680 155 247	120 027 397	800 182 644	22,36
5. Prostředí pro podnikání a inovace	1 076 624 642	189 992 584	1 266 617 226	35,4
6. Služby pro rozvoj podnikání	209 546 434	36 978 783	246 525 217	6,89
7. Technická pomoc	89 600 959	15 811 933	105 412 892	2,95
Celkem	3 041 312 546	536 702 214	3 578 014 760	100

Zdroj: vlastní zpracování; MPO. Výroční zpráva Operačního programu Podnikání a inovace za rok 2009, Praha, 2010.

3.1.1 Popis cílové skupiny

OPPI není odvětvově zaměřeným operačním programem. V souladu se zvolenou strategií je poskytovaná podpora směřována do oborů, které jsou nebo mají potenciál stát se konkurenceschopnými v evropském a světovém měřítku. Tato konkurenceschopnost se opírá především o využití nových poznatků z oblasti vědy a výzkumu, realizaci inovačních opatření, kvalitní pracovní sílu a o fungující síť služeb pro podnikatele. [12]

3.1.2 Orgány odpovědné za implementaci OPPI

Za správné a efektivní řízení OPPI je odpovědný řídicí orgán pod dohledem Monitorovacího výboru. Řídicí orgán v tomto případě zajišťuje samo Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR. Odpovědnost řídicího orgánu je upravena čl. 60 obecného nařízení ke strukturálním fondům a Fondu soudržnosti. Mezi hlavní funkce Monitorovacího výboru OPPI patří schvalování kritérií pro výběr operací financovaných ze strukturálních fondů a kontrola účinnosti a kvality provádění operačního programu. [18]

Žádosti přijímá agentura CzechInvest. Tato agentura přijímá žádosti o dotace i elektronickou formou prostřednictvím aplikace „eAccount“. [21]

4 Programy podpory v OPPI

Jednotlivé programy podpory OPPI spadají pod již zmiňované prioritní osy. Podrobná struktura OPPI je k vidění v tabulce, která se nachází v *příloze 2*. Graf zobrazující počty přijatých žádostí od počátku realizace OPPI v jednotlivých prioritních osách naleznete v *příloze 3* a v *příloze 4* se pak můžete seznámit s příklady konkrétních úspěšně realizovaných projektů zaměřených na průmysl v rozdělení dle vybraných programů.

4.1 Vznik firem

4.1.1 Start

Tento program je určen pro podnikatele začínající s podnikáním poprvé nebo minimálně po sedmi letech od ukončení předcházející podnikatelské činnosti, a kteří nejsou a ani nebyli společníky či členy jiné právnické osoby. Podpora může být realizována buďto formou bezúročného úvěru nebo jako zvýhodněná záruka s finančním příspěvkem. [8]

Oblast podpory je zaměřena na zvýšení motivace k podnikání vytvořením nabídky zvýhodněného financování a zvýhodněných služeb k provozování podnikatelské činnosti. Na tuto oblast podpory se předpokládá vyčlenění 0,6% alokace OPPI. [12]

Mezi cíle programu lze zařadit zlepšení přístupu zejména začínajícím drobným podnikům k finančním zdrojům, financování realizací podnikatelských záměrů občanů poprvé nebo s delším časovým odstupem vstupujících do podnikání, zvýšení zájmu o podnikání, usnadnit vstup novým subjektům do podnikání, odstranit překážky při financování projektů začínajících podnikatelů a zvyšovat zaměstnanost. [10]

Typové projekty: mezi typové projekty tohoto programu lze zařadit nákup strojů a zařízení do pronajatých prostor, rekonstrukce budov a doplnění strojů a zařízení, nákup kancelářského zařízení a prvotní vybavení zásobami ke všem třem zmíněným příkladům. [8]

4.1.2 Jeremie

Jeremie je druhým programem osy „Vznik firem“ jehož oblast podpory se týká využití nových finančních nástrojů, jejichž zavedení by mělo napomoci řešit problematiku financování projektů malých a středních firem v počáteční fázi podnikání spojených s vysokou rizikovostí vyplývající z charakteru příjemců o podporu a typů realizovaných projektů. V rámci této oblasti se předpokládá podpora investic pro rozvoj malých a středních podniků pomocí

rizikového kapitálu, tzv. mikropůjček a záruk. Finanční podpora má stimulovat schopnost samofinancování založenou na spolupráci soukromého kapitálu a veřejných fondů, posílit pozici malých a středních podnikatelů a podpořit tak jejich další rozvoj. [10]

4.2 Rozvoj firem

4.2.1 Progres

Program Progres je určen pro malé a střední podnikatele realizující rozsáhlejší investičně zaměřené rozvojové projekty. [8]

Na oblast podpory „bankovní nástroje podpory MSP“ se předpokládá vyčlenit 7,6% alokace OPPI. Podpora je poskytována formou bezúročných a zvýhodněných podřízených úvěrů (do výše až 20 mil. Kč) a záruk (s finančním příspěvkem) usnadňujících přístup malým a středním podnikatelům k externím zdrojům financování, zejména bankovním úvěrům.

Mezi cíle této podpory lze zařadit: podpoření realizace menších rozvojových podnikatelských projektů malých podnikatelů s kratší historií, podpoření rozsáhlejších rozvojových podnikatelských projektů malých a především středních podnikatelů se zaměřením na nákup technologií, usnadnit realizaci podnikatelských projektů malých a středních podnikatelů zajišťujících zachování konkurenceschopnosti či další expanzi podniku, a cestou komplexní energetické služby zajistit snížení spotřeby energie a podpořit zvyšování účinnosti při výrobě a spotřebě energie v zařízeních zákazníků, při využití formy EPC („Energy Performance Contracting“). [10]

Typové projekty: například nákup strojů a zařízení do pronajatých či vlastních prostor, dále pak rekonstrukce, nákup či výstavba budov a doplnění strojů a zařízení. [8]

4.2.2 Záruka

Program je určen pro malé a střední podnikatele realizující rozvojové projekty menší či větší velikosti spojené s investicemi. Oblast podpory jsou také, stejně jako u programu Progres, bankovní podpory MSP. Cílem tohoto programu je pomocí zvýhodněných záruk a zvýhodněných záruk s finančním příspěvkem k zaručovanému úvěru usnadňovat zejména realizaci podnikatelských projektů malých a středních podnikatelů zaměřených na investice a zvyšovat tak jejich konkurenceschopnost, a to zejména malých podnikatelů v regionech se soustředěnou podporou státu (vymezených v příloze usnesení vlády č. 560/2006).

Typové projekty: nákup strojů a zařízení do pronajatých či vlastních prostor; rekonstrukce, nákup či výstavba budov a doplnění strojů a zařízení; zvýšení zásob k pokrytí nových zakázek, pro rozšíření sortimentu prodávaného zboží a k rychlejšímu a kompletnějšímu pokrytí potřeb odběratelů (u investičně zaměřených projektů). [8]

4.2.3 Rozvoj

Program napomáhá dotacemi do technologického vybavení urychlit rozvoj malých a středních podniků. Pomocí investic do moderních technologií, program podněcuje rozvoj firem ve vybraných regionech a odvětvích české ekonomiky. Projekty mohou tedy žadatelé realizovat pouze v regionech se soustředěnou podporou státu na léta 2007- 2013 a v regionech s vyšší mírou nezaměstnanosti.

Cílem programu je prostřednictvím dotace, kde konečnými příjemci jsou malí a střední podnikatelé ve vybraných regionech a odvětvích, umožnit rozvoj výroby s investicemi do nových technologií, a tím umožnit udržení a rozvoj stávající zaměstnanosti s cílem dosáhnout maximálního růstu podniku. [12]

Typové projekty: rozvojové podnikatelské projekty se zaměřením na nákup technologií s vyššími technickými a užitnými parametry a realizace projektů zvyšujících efektivnost procesů, především nákup strojů a náklady na pořízení patentových licencí, na know-how. [8]

4.2.4 ICT v podnicích

Druhý ze tří programů v oblasti podpory nových technologií, ICT a vybraných strategických služeb prioritní osy „Rozvoje firem“. Program je určen pro malé a střední podnikatele, kteří mají uzavřena alespoň 2 po sobě jdoucí daňová období a jejichž aktivity (projekty) se projevují ve zpracovatelském průmyslu. Podpora je u tohoto programu řešena formou dotace a jeho cílem je zvýšit konkurenceschopnost malých a středních podniků především prostřednictvím podpory v oblasti pořizování a rozšiřování informačních systémů (IS), resp. podpořit poptávku po informačních systémech za účelem zvýšení efektivity malých a středních podniků.

Typové projekty: zavádění a rozšiřování informačních systémů pro zvyšování vnitřní efektivity podniků, při vývoji nových nebo inovaci stávajících výrobků a technologií či pro zvyšování efektivity dodavatelsko-odběratelských vztahů. Rozvoj a zdokonalování technické infrastruktury a základního programového vybavení. Zavádění a rozšiřování outsourcingu informačních systémů nebo jeho částí v podnicích. Zavádění informačních systémů u drobných a malých podniků s nízkým či nulovým stupněm rozvoje IS. [8]

4.2.5 ICT a strategické služby

Tento program je zaměřen na rozvoj informační a znalostní společnosti a je určen všem podnikům, které chtějí vyvíjet vlastní softwarová řešení nebo vytvářet tzv. centra strategických služeb, a tím urychlit rozvoj tohoto progresivního odvětví v České republice.

[12]

Typové projekty: v oblasti ICT budou typovými projekty zavádění a rozšiřování informačních systémů potřebných při vývoji nových výrobků nebo majících dopad na vnitřní efektivitu podniků; zdokonalování technické infrastruktury či outsourcing informačních systémů. V oblasti strategických služeb budou podporovány projekty typu tvorby nových IS/ICT řešení a aplikací, centra pro návrh a implementaci IS/ICT, centra sdílených služeb, centra zákaznické podpory, centra oprav high-tech výrobků a technologií. [10]

4.3 Efektivní energie

4.3.1 EKO - Energie

Tato oblast je zaměřena na podporu podnikatelských aktivit v oblasti úspor energie a obnovitelných, příp. i druhotných zdrojů energie (vyjma přímé podpory spaloven). Cílem poskytování podpor je snížit energetickou náročnost na jednotku produkce při zachování dlouhodobé stability a dostupnosti energie pro podnikatelskou sféru, zmenšit závislost tuzemské ekonomiky na dovozu energetických komodit, snížit spotřebu fosilních primárních energetických zdrojů a podporovat MSP v oblasti využití obnovitelných zdrojů energie. Záměrem je využít i významný potenciál energetických úspor a využití obnovitelných zdrojů energie. Na tuto oblast podpory se předpokládá vyčlenit 8% alokace OPPI. [12]

Typové projekty: využití obnovitelných a druhotných energetických zdrojů, a to formou výstavby zařízení na výrobu a rozvod elektrické a tepelné energie vyrobené z obnovitelných a druhotných zdrojů energie; rekonstrukce stávajících výrobních zařízení za účelem využití obnovitelných a druhotných zdrojů energie; výstavba zařízení na výrobu briket a pelet z obnovitelných a druhotných zdrojů energie. [10]

4.4 Inovace

4.4.1 Inovace

Program Inovace je určen pro podnikatele bez omezení velikosti. Dotace velkým podnikům bude poskytována v případě, že tyto podniky nejsou nadnárodní společností či její součástí. Obecně má za cíl zvýšení inovačního potenciálu podnikatelského sektoru prostřednictvím dotací na realizaci inovačních projektů podniků (zejména MSP) a na projekty veřejných výzkumných institucí, vysokých škol, fyzických osob a MSP směřující k ochraně práv průmyslového vlastnictví. Naplněním tohoto cíle dojde k posílení dlouhodobé konkurenceschopnosti, udržitelného růstu a vyváženého regionálního rozvoje české ekonomiky. S ohledem na udržitelný rozvoj věnuje program zvláštní pozornost podpoře ekologicky efektivních inovací (ekoinovací). Na tuto oblast podpory se předpokládá vyčlenit 14 % alokace OPPI. [8]

Typové projekty: zvýšení technických a užitných hodnot výrobků, technologií a služeb (inovace produktu); zvýšení efektivnosti procesů výroby a poskytování služeb (inovace procesu); zavedení nových metod organizace firemních procesů a spolupráce s firmami a veřejnými institucemi (organizační inovace); zavedení nových prodejních kanálů (marketingová inovace); aktivity směřující k ochraně práv průmyslového vlastnictví. [12]

4.4.2 Potenciál

Program Potenciál je zaměřeným na podporu zavádění a zvyšování kapacit podnikatelských subjektů pro realizaci výzkumných, vývojových a inovačních aktivit. Nově vybudovaná, resp. rozšířená výzkumně inovační centra (oddělení) by měla přispívat k zavádění technologicky nových nebo inovovaných produktů, produkčních řad, výrobních procesů a technologií, pokud existuje reálný předpoklad jejich užití ve výrobě. Malé a střední podniky mohou kromě podpory na investiční vybavení využít také možnosti podpory

na úhradu vybraných provozních nákladů centra. Na tento program se předpokládá vyčlenění 8,36% alokace OPPI. [12]

Typové projekty: typovým podporovaným projektem v rámci této oblasti podpory bude založení nebo rozvoj center průmyslového výzkumu, vývoje a inovací spočívající v pořízení pozemků, budov, strojů / zařízení a jiného vybavení nezbytného pro činnost centra a výlučně využívaného pro zajištění aktivit tohoto centra. [10]

4.5 Prostředí pro podnikání a inovace

4.5.1 Spolupráce

Program je určen pro právnické osoby nebo sdružení osob založené za účelem provozování uskupení. Jeho cílem je podpora vzniku a rozvoje kooperačních projektů na regionální, nadregionální i mezinárodní úrovni jako nástroje rozvoje konkurenceschopnosti ekonomiky a ekonomického růstu prostřednictvím odvětvových seskupení – klastrů, pólů excelence a technologických platforem. [8]

Typové projekty: Typové podporované projekty klastru budou založeny na spolupráci členských firem ve více oblastech – např. společný nákup a využívání testovacích, měřicích a laboratorních zařízení, společné workshopy, semináře, výstavy či marketingové prezentace. Typovým podporovaným projektem technologických platforem pak bude sdružení klíčových subjektů daného odvětví z průmyslové, výzkumné a veřejné sféry, které bude definovat výzkumné a vývojové priority, harmonogram a akční plány ve střednědobém a dlouhodobém horizontu – vypracování strategické výzkumné agendy a její následné implementace. [10]

4.5.2 Prosperita

Hlavním cílem programu Prosperita je prostřednictvím dotací podporovat zakládání a další rozvoj subjektů infrastruktury pro průmyslový výzkum, technologický vývoj a inovace zaměřených zejména na realizaci nových technologií a konkurenceschopných výrobků a služeb. Program navazuje na obdobný program realizovaný v rámci Operačního programu Průmysl a podnikání (2004 – 2006), v novém programovacím období 2007 – 2013 došlo zejména ke změnám v oblasti možných příjemců podpory a k navýšení dotace na projekt až do výše 11 363 636 EUR. [12]

Typové projekty: zakládání a rozvoj center pro transfer technologie, vědeckých a vědeckotechnických parků rekonstrukcí či výstavbou objektu. Zakládání a rozvoj podnikatelských inkubátorů a podnikatelských inovačních center (BIC, PIC apod.), které provozují inkubátor. Zakládání a rozvoj sítí Business Angels – podpora infrastruktury pro činnost sítí Business Angels. Jedná se o zařízení, které bude zajišťovat vytváření sítí (networking) investorů s firmami v rané fázi vzniku (spin-off, start-up), které vzhledem ke zvýšenému riziku v této fázi rozvoje firmy obtížně získávají vhodné financování pro své projekty. [8]

4.5.3 Školící střediska

Program je určen pro podnikatelské subjekty: MSP, popřípadě v odůvodněných případech i velké podniky, podnikatelská uskupení, oborové a profesní komory a další svazy, které sdružují podnikatelské subjekty, územní samosprávné celky a jejich svazky, vzdělávacím institucím mimo systém formálního vzdělávání ve vybraných oborech s prokazatelnou praxí ve vzdělávání (veřejná vysoká škola, střední škola, střední odborné učiliště apod.), další sdružení (právnícké osoby) vytvořená z výše uvedených subjektů. [8]

Cílem této oblasti podpory je prostřednictvím zajištění kvalitní infrastruktury pro realizaci vzdělávacích aktivit ve firmách zvýšit konkurenceschopnost podniků a podnikatelských subjektů ve vymezených sektorech a rovněž i zaměstnanost jednotlivců v souladu s potřebami vyplývajících ze zavádění nových technologií a inovací, výrobních procesů a postupů, rozšiřování kapacit a odborného růstu zaměstnanců ve vztahu k efektivitě a kvalitě výroby či služeb. Jde o investice do vzniku, rekonstrukcí nebo vybavení školicích středisek nebo školicích místností. [12]

Typové projekty: Výstavba nebo pořízení školicího střediska. Rekonstrukce stávajícího školicího střediska. Modernizace prostor pro vzdělávání. Vybavení školicích prostor včetně školicích pomůcek a vzdělávacích programů. [8]

4.5.4 Nemovitosti

Program se zaměřuje na podporu vzniku a rozvoje podnikatelských nemovitostí včetně související infrastruktury. Podporuje zejména rekonstrukce zanedbaných podnikatelských nemovitostí a přípravu zón pro následnou výstavbu nových podnikatelských objektů. [12]

Zaměřuje se rovněž na podporu znalostní a informační báze pro rozvoj regionální podnikatelské infrastruktury a na podporu podnikání v oblasti rozvoje trhu podnikatelských

nemovitostí, a to formou školení odborníků v oblasti rozvoje trhu podnikatelských nemovitostí a zajištění přípravy jednotlivých projektů podnikatelských nemovitostí a regionální infrastruktury a vytváření informačních systémů určených pro evidenci a podporu rozvoje trhu podnikatelských nemovitostí. Na tuto oblast podpory se předpokládá vyčlenit 13,10 % alokace OPPI. [10]

Typové projekty: *Podnikatelské zóny:* příprava zóny (jen podnikatelské subjekty) – realizace nové zainvestované plochy včetně související technické a dopravní infrastruktury nebo zvýšení kvality a rozvoj stávající podnikatelské zóny; regenerace zóny – přeměna brownfieldu na podnikatelskou zónu. *Objekty:* výstavba nájemního objektu (jen územní samosprávné celky) – stavba nového objektu určeného k pronájmu; rekonstrukce objektu – přeměna objektu z brownfieldu na objekt sloužící k podnikání. *Projektová příprava:* vyhotovení projektové dokumentace – samostatný dotační titul zaměřený na vytvoření dokumentace projektu výstavby, rekonstrukce nebo regenerace podnikatelské nemovitosti. *Relokace firmy:* přemístění malého nebo středního podniku z intravilánu obce, pokud je provoz firmy ve střetu s funkčním využitím území nebo výrazně znehodnocuje životní prostředí. [8]

4.6 Služby pro rozvoj podnikání

4.6.1 Poradenství

Cílem programu je zlepšení kvality a dostupnosti poradenských, informačních a vzdělávacích služeb pro malé a střední podniky a tím i zvýšení jejich konkurenceschopnosti prostřednictvím ucelené koncepce poradenských služeb, kde se jednotlivé části programu navzájem podporují a navazují na sebe. Dále program vytvoří prostředí pro analýzy světových i českých rozvojových trendů majících vliv na inovační aktivitu ekonomiky ČR, a tedy i na její konkurenceschopnost. [8]

Typové projekty: typové podporované projekty v poradenských službách jsou zaměřené zejména na analýzu stavu podniků, identifikace jejich slabých a silných stránek v oblasti řízení a výkonnosti, definování možných nápravných opatření, podporu při jejich realizaci a zavádění nových řídicích metod; analýzy světových i českých rozvojových trendů majících vliv na inovační aktivitu ekonomiky ČR a tím i na její konkurenceschopnost; podpora vzniku a rozvoje sítě regionálních poradenských míst poskytujících služby MSP. [10]

4.6.2 Marketing

Tento Program je určen zejména pro malé a střední podnikatele a jejich seskupení. V případě podpory společných účastí na specializovaných výstavách a veletrzích jsou podporovány i podnikatelské asociace. [8]

Pozornost se zaměřuje na podporu vzdělávacích, asistenčních a informačních služeb a poradenství v oblasti mezinárodního obchodu, marketingovou připravenost malých a středních podniků s cílem zvýšit jejich konkurenceschopnost na zahraničních trzích a na zvyšování kvality prezentace České republiky v zahraničí prostřednictvím realizace společných účastí podniků na zahraničních veletrzích a výstavách, výjimečně i na nejvýznamnějších mezinárodních veletrzích v tuzemsku. [10]

Typové projekty: *získání marketingových informací* – nákup a zhotovení marketingových studií a informací o zahraničních trzích. *Propagační materiály a internetové stránky* – nákup propagačních materiálů (např. katalogy, letáky, brožury atd.), tvorba internetových stránek včetně tvorby návrhu, např. loga. *Výstavy a veletrhy* – účast na výstavách a veletrzích v zahraničí, pronájem plochy, provoz a výstavba stánků. Společné účasti na specializovaných veletrzích a výstavách v zahraničí. [8]

Závěr

V první kapitole se tato bakalářská práce věnovala samotnému termínu „Inovace“ a jeho definicím nejen z průmyslového prostředí. Došlo k vymezení základních pojmů, jež jsou s touto problematikou úzce spjaty a k rozdělení inovací dle inovační aktivity podniku na technické a netechnické inovace. Mezi technické patří produktové a procesní inovace. Marketingové a organizační naopak řadíme mezi netechnické. Mezi inovace produktu počítáme zavedené zboží nebo služby, které jsou nové nebo významně zlepšené s ohledem na jejich zamýšlené použití či charakteristiky a technické specifikace. Procesní inovace představuje zavedení nových nebo značně zlepšených výrobních či dodavatelských metod pro tvorbu nebo poskytování služeb, změny ve výrobních zařízeních, distribučních systémech, softwaru apod. Mezi marketingové inovace zahrnujeme nové a současně zavedené marketingové metody, tedy takové metody, které nebyly podnikem využívány již v minulosti. Zavedení nových organizačních metod, externích vztahů s dodavateli nebo organizací pracovního místa řadíme mezi inovace organizační.

Inovačnímu prostředí v ČR, respektive jeho podpoře, která spadá mezi nejdůležitější prostředky mající vliv na konkurenceschopnost českých podniků jak na domácích, tak i zahraničních trzích se věnuje kapitola druhá. Fungující prostředí přímo souvisí s ekonomickou prosperitou země, a proto je také součástí podpory a pozornosti její hospodářské politiky. Nastavení tohoto prostředí specifikuje Národní inovační systém (NIS). Nejpodstatnějším dokumentem pak je Národní inovační politika (NIP) vycházející z Národní inovační strategie. Také každý kraj ČR má svou vlastní Regionální inovační strategii, jejímž cílem je podpora inovativního podnikání v konkrétních krajích.

Statistická šetření zajišťující získání mezinárodně srovnatelných statistických informací pro kvantitativní a kvalitativní charakteristiku inovačního prostředí v podnikatelském sektoru ČR provádí Český statistický úřad a to v souladu s metodologií Eurostatu. Evropská komise s cílem benchmarkingu evropské inovační výkonnosti a inovačních politik členských zemí vydává každým rokem dokument s názvem „European Innovation Scoreboard“ (EIS) neboli Evropský inovační zpravodaj. V EIS z roku 2008 se řadíme mezi tzv. „Moderate innovators“ neboli mírné inovátory, což mimo jiné značí, že se dle souhrnného inovačního indexu ČR ocitá pod průměrem států EU. Je třeba zaměřit se na reformu vzdělávacího systému (zejména na terciární úrovni), vhodně stimulovat soukromé investice do výzkumných a inovačních aktivit a zvýšit průmyslové právní povědomí podniků inovačního systému ČR.

V posledních dvou kapitolách se tato práce věnovala Operačnímu programu Podnikání a inovace (OPPI). Jeho globálním cílem je navýšení konkurenceschopnosti a inovační výkonnosti sektoru průmyslu a služeb. Mezi zdroje financování OPPI patří především Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF), jehož hlavním úkolem je pomoc při odstraňování zásadních regionálních rozdílů v rámci Společenství, s celkovou alokací finančních prostředků 85%. Státní rozpočet ČR (MPO) se na financování tohoto programu podílí z 15%. Celková alokovaná částka tak činí 3 578 014 760 EUR což je zhruba 85,7 mld. Kč. K dosažení globálního cíle jsou finanční prostředky soustřeďovány na definované prioritní osy, jež charakterizují jednotlivé specifické cíle. Těch je pak dosahováno pomocí podpory v rámci speciálně navržených programů, kterých je celkem šestnáct. Mezi formy podpory patří například zvýhodněné záruky s finančním příspěvkem, dotace, bezúročné nebo podřízené úvěry s finančním příspěvkem či kapitálový vstup do inovativně zaměřených malých a středních podniků.

Jak již bylo zmíněno nejen v úvodu, úspěšný podnik musí pružně reagovat na dynamicky se rozvíjející požadavky zákazníků a trhu. Zejména pak v dnešním globalizujícím se prostředí musí být stále o krok před konkurencí a pracovat tak na své konkurenční výhodě. Mezi dva hlavní prostředky vedoucí k dosažení této výhody bych zařadil produktivitu a inovace. Pakliže bych měl tyto prostředky metaforicky přirovnat k anatomii lidského těla, pak by jistě byla produktivita jako ruce a inovace jako lidský mozek. Sebevětší myšlenka bez konečné realizace je stále jen „pouhou“ ideou, avšak inovace musí být v konečném důsledku více než to, musí být tím, co dovede tuto myšlenku v život. V obecném měřítku jí můžeme považovat za jakoukoliv (nejlépe pozitivní) změnu uvnitř podniku, která navyšuje jeho konkurenceschopnost, respektive konkurenční výhodu výsledného produktu či služby na trhu a vyvolává zvýšení kvality, použitelnosti či funkčnosti, což v konečném důsledku vytváří novou přidanou hodnotu, za níž jsou koneční uživatelé ochotni zaplatit.

Stejně jako onen člověk potřebuje ke svému dobrému vývoji adekvátní prostředí, tak i implementace nových myšlenek nutně vyžaduje vhodné inovativní prostředí v rámci podnikatelského sektoru státu, či celé Unie. Toto prostředí v České republice má jistě mnoho vlastních pozitivů, mezi které bych zařadil například silnou a rozsáhlou průmyslovou základnu, zejména pak co se zpracovatelského průmyslu týče, hluboko zakořeněnou tradici v odvětvích techniky, strojírenství a samozřejmě již zmíněného průmyslu, ve kterém navíc mají silné zastoupení i malé a střední podniky. Dalším kladem je dobrá funkčnost státních agentur na podporu podnikání, investic a exportu, jako například agentura CzechInvest.

V neposlední řadě je také nutno zmínit i vhodnou geografickou polohu státu. Za silnou pomoc, lze samozřejmě považovat vstup do EU, díky kterému došlo ke stabilizaci české ekonomiky a k procesu konvergence k průměrné životní úrovni Unie, na čemž mají svou zásluhu samozřejmě i její strukturální fondy (např. ERDF), respektive operační programy (např. OPPI), které tvoří mezistupeň mezi fondy a konkrétními příjemci finanční podpory v členských státech. I skrze tato pozitiva a nadprůměrný růst inovační výkonnosti, má však české inovační prostředí ještě mnoho neduhů, které jsou popsány v podkapitole „2.3.2 Identifikace slabých stránek“. Je třeba si také uvědomit, že podnikatelský sektor se nezaměřuje pouze na průmyslové činnosti, ale také na služby, jejíž podpora a rozvoj by měl být společně s oblastmi výzkumu, vývoje a inovací posílen.

Operační program Podnikání a inovace byl vyhlášen pro ČR na programovací období let 2007 – 2013 a klade důraz na inovační podpory, čímž navazuje na Operační program Průmyslu a podnikání z let 2004 – 2006. V něm se již také objevil počátek podpory inovace. Logicky tedy vyvstává otázka, „co bude po konci onoho programovacího období pro OPPI?“ Co bude následovat po roce 2013 a jaká bude budoucnost kohezní politiky? Podle ředitele odboru koordinace strukturálních fondů ministerstva průmyslu a obchodu pana JUDr. Ing. Břetislava Grégra by měl být kladen důraz především na znalostní ekonomiku, transfery technologií a spolupráci výzkumu a vývoje s inovačními firmami. Měl by tedy vzniknout operační program s dostatečným finančním pokrytím, který bude soustředěn především na znalostní ekonomiku a inovace, ale i na individuální podporu a zlepšení podnikatelské infrastruktury. Je potřeba prosadit a nastavit co možno nejjednodušší avšak efektivní systém implementace bez překážek, kterými trpěl OPPI (včetně legislativních bariér), ale s využitím jeho zkušeností. Vznikne tedy například „Operační program Inovace a znalostí 2014 – 2020“? Nechme se překvapit.

Za přínos své bakalářské práce bych označil rámcový teoretický průnik do problematiky inovací, jejich členění a pojmů s inovacemi souvisejících. Seznámení s Národním inovačním systémem a analýzu inovačního prostředí v ČR, včetně údajů z EIS. Popis Operačního programu Podnikání a inovace, včetně jednotlivých prioritních os a programů podpory, spolu s exkurzem do již úspěšně realizovaných projektů v rozdělení dle vybraných programů vhodných pro průmyslové odvětví (příloha 4). V příloze 3 je také k vidění graf přijatých žádostí, čímž si čtenář může lehce odvodit „popularitu“ jednotlivých prioritních os. Za zmínku také stojí úvaha nad budoucností OPPI v závěru této práce.

Seznam použité literatury

Knižní zdroje, publikace a odborné články:

- [1] CIP EQUAL. *Inovace : Příručka pro rozvojová partnerství*. [s.l.] : [s.n.], 2006. 4 s. Dostupné z WWW: <<http://www.equalcr.cz/files/clanky/7/INOVACE.pdf>>.
- [2] CzechInvest. *Vymezení základních pojmů programu Inovace - Inovační projekt*. Praha : [s.n.], 2008. 3 s. Dostupné z WWW: <<http://www.czechinvest.org/data/files/vymezeni-zakladnich-pojmu-1936-cz.pdf>>.
- [3] Český statistický úřad. *Inovační aktivity podniků v České republice v letech 2006 - 2008*. Praha : Český statistický úřad, 2010. 128 s. Dostupné z WWW: <[http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/t/2A003BA6CE/\\$File/Publikace_960510_CZ.pdf](http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/t/2A003BA6CE/$File/Publikace_960510_CZ.pdf)>. ISBN 978-80-250-2024-1.
- [4] European Commission. *European innovation scoreboard 2008 : Comparative analysis of innovation performance*. [s.l.] : Office for Official Publications of the European Communities, 2009. 58 s. ISBN 978-92-79-09675-4, doi: 10.2769/37645.
- [5] KLÍMOVÁ, Viktorie. *Inovační procesy*. Brno : Masarykova univerzita, 2006. 180 s. ISBN 80-210-4166-8.
- [6] KOTLER, Philip; TRIAS DE BES, Fernando. *Inovativní marketing : jak kreativním myšlením vítězit u zákazníků*. Praha : Grada Publishing, a.s., 2005. 200 s. ISBN 80-247-0921-X.
- [7] LUKÁŠOVÁ, Růžena; NOVÝ, Ivan. *Organizační kultura : od sdílených hodnot a cílů k vyšší výkonnosti podniku*. Praha : Grada Publishing, a.s., 2004. 174 s. ISBN 80-247-0648-2.
- [8] Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR - Sekce strukturálních fondů. *Průvodce podnikatele operačním programem Podnikání a inovace : Investice do vaší budoucnosti*. [s.l.] : [s.n.], 2009. 66 s. Dostupné z WWW: <<http://download.mpo.cz/get/39743/44190/536414/priloha002.pdf>>.
- [9] Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR odbor podpory investování. *Koncepce inovací pro oblast průmyslu a podnikání na období 2005 - 2008*. [s.l.] : [s.n.], 2004. 62 s. Dostupné z WWW: <<http://download.mpo.cz/get/27441/28251/311516/priloha001.pdf>>.

- [10] Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR. *Operační program Podnikání a inovace*. [s.l.] : [s.n.], 2010. 160 s. Dostupné z WWW: <<http://www.czechinvest.org/data/files/operacni-program-podnikani-a-inovace-aktualni-znuni-2164-cz.pdf>>.
- [11] Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR. *Operational programme Enterprise and innovation*. [s.l.] : [s.n.], 2010. 160 s. Dostupné z WWW: <<http://download.mpo.cz/get/27518/47308/565666/priloha001.pdf>>.
- [12] Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR. *Výroční zpráva Operačního programu Podnikání a inovace za rok 2009*. [s.l.] : [s.n.], 2010. 115 s. Dostupné z WWW: <<http://download.mpo.cz/get/42290/47250/565437/priloha001.pdf>>.
- [13] Ministerstvo průmyslu a obchodu. *Národní inovační politika České Republiky pro léta 2005 – 2010*. Praha : [s.n.], 2005. 50 s. Dostupné z WWW: <<http://www.vyzkum.cz/storage/att/D585A235FD706523B2F40970946EC49B/NIP-%20851.pdf>>.
- [14] PAZOUR, Michal. Inovační výkonnost ČR v mezinárodním srovnání EIS 2008. *Ergo : Analýza a trendy výzkumu, technologií a inovací*. červen 2009, roč. 4, č. 3, s. 8-13. Dostupné z WWW: <http://www.strast.cz/dokums_raw/200903ergowww_10.pdf>. ISSN 1802-2170.
- [15] SARKAR, Soumodip. *Innovation, market archetypes and outcome : an integrated framework*. [s.l.] : A Springer Company, 2007. 202 s. ISBN 9783790819458.
- [16] SOJKA, Václav. *Statistické šetření o inovacích v České republice : Seminář k statistikám vědy, technologií a inovací a jejich praktickému využití*. Praha : Český statistický úřad, 2010. 22 s. Dostupné z WWW: <http://www.tc.cz/dokums_raw/5inovacecsutcav2010sojka_1268046190.pdf>.
- [17] SRPOVÁ, Jitka; ŘEHOŘ, Václav. *Základy podnikání : Teoretické poznatky, příklady a zkušenosti českých podnikatelů*. Praha : Grada Publishing, a.s., 2010. 434 s. ISBN 978-80-247-3339-5.
- [18] STAŇKOVÁ, Anna. *Podnikáme úspěšně s malou firmou*. Vyd. 1. Praha : C. H. Beck, 2007. 199 s. ISBN 978-80-7179-926-9.
- [19] SULEK, Bohumil, et al. *Regionální inovační strategie Moravskoslezského kraje na léta 2010–2016 : Oznámení koncepce dle zákona č. 100/2001 Sb. v platném znění*. Ostrava : [s.n.], 2009. 48 s. Dostupné z WWW: <http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/assets/rozvoj_kraje/rk_105_p01.pdf>.

- [20] SYNEK, Miloslav. Manažerská ekonomika. 4. aktualizované a rozšířené vydání. Praha : Grada Publishing, a.s., 2007. 464 s. ISBN 978-80-247-1992-4.
- [21] VEBER, Jaromír; SRPOVÁ, Jitka. Podnikání malé a střední firmy. 2. aktualizované a rozšířené vydání. Praha : Grada Publishing, a.s., 2008. 320 s. ISBN 978-80-247-2409-6.

Internetové zdroje

- [22] JIC. *Inovace.cz : proměňte nápady na peníze* [online]. c2007 [cit. 2010-11-16]. Inovace organizační. Dostupné z WWW: <<http://www.inovace.cz/pro-podnikatele/inovacni-management/inovacni-metody/inovace-organizacni/>>. ISSN 1802-6206.
- [23] JIC. *Inovace.cz : proměňte nápady na peníze* [online]. c2007 [cit. 2010-11-16]. Inovace technologie. Dostupné z WWW: <<http://www.inovace.cz/pro-podnikatele/inovacni-management/inovacni-metody/inovace-technologie/>>. ISSN 1802-6206.
- [24] CzechTrade. *BusinessInfo.cz : Oficiální portál pro podnikání a export* [online]. 03.07.2002 [cit. 2010-11-20]. Společnost vědeckotechnických parků ČR. Dostupné z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/vzdelavani-veda-a-vyzkum/spolecnost-vedeckotechnickych-parku-cr/1000504/2507/>>.
- [25] CzechTrade. *BusinessInfo.cz : Oficiální portál pro podnikání a export* [online]. 21.01.2006 [cit. 2010-11-20]. Národní inovační strategie. Dostupné z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/koncepce-a-politiky/narodni-inovacni-strategie-cast-i/1000502/38747>>.
- [26] CzechTrade. *BusinessInfo.cz : Oficiální portál pro podnikání a export* [online]. 21.01.2006 [cit. 2010-12-04]. Národní inovační politika ČR na léta 2005-2010. Dostupné z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/koncepce-a-politiky/narodni-inovacni-politika-cr-2005-2010/1000502/38741/>>.
- [27] Český statistický úřad. *Český statistický úřad* [online]. Praha : c2010 [cit. 2010-12-16]. Statistické šetření o inovacích - metodický přehled. Dostupné z WWW: <[http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/t/2900313DCE/\\$File/960510m.pdf](http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/t/2900313DCE/$File/960510m.pdf)>.
- [28] DUDEK, Jaromír. *Europeum : Institut pro evropskou politiku* [online]. Praha : 2001-10-24 [cit. 2011-02-20]. Vědecko-technologický park Ostrava: prostor pro dobré nápady. Dostupné z WWW: <http://www.europeum.org/disp_article.php?aid=430>.

- [29] EXELOVÁ, Brigita. *Ikaros : Elektronický časopis o informační společnosti* [online]. 2007 [cit. 2011-03-08]. Evropský inovační zpravodaj (European Innovation Scoreboard, EIS). Dostupné z WWW: <<http://www.ikaros.cz/node/3918>>. ISSN 1212-5075.
- [30] HAZDRA, Adam. *Inovace.cz : proměňte nápady na peníze* [online]. Brno : 2009 [cit. 2011-03-11]. EIS 2008: Jak si stojí Česko?. Dostupné z WWW: <<http://www.inovace.cz/for-business/manazerske-dovednosti/clanek/eis-2008--jak-si-stoji-cesko-/>>. ISSN 1802-6206.
- [31] JASANSKÝ, Jaroslav. *MPO : Podpora inovací* [online]. Praha : 23.1.2006 [cit. 2010-12-03]. Národní inovační strategie České republiky. Dostupné z WWW: <<http://www.mpo.cz/dokument11662.html>>.
- [32] JIC, Jihomoravské inovační centrum. Podporujeme inovační podnikání v Jihomoravském kraji [online]. Brno : c2009 [cit. 2010-11-20]. Co je to transfer technologií. Dostupné z WWW: <<http://www.jic.cz/co-je-to-transfer-technologie>>.
- [33] JIC. *Inovace.cz : proměňte nápady na peníze* [online]. Brno : 19. 07. 2008 [cit. 2010-12-09]. Umíte poznat hodnotu a potenciál inovace a inovačního prostředí? Dostupné z WWW: <<http://www.inovace.cz/for-business/veda-vyzkum/podpora-inovaci/clanek/hodnoceni-inovaci-a-inovacniho-prostredi/>>. ISSN 1802-6206.
- [34] JIC. *Inovace.cz : proměňte nápady na peníze* [online]. Brno : 28. 03. 2009 [cit. 2010-12-09]. Zelená, Bílá a Modrá kniha Technologického centra AV ČR. Dostupné z WWW: <<http://www.inovace.cz/for-business/veda-vyzkum/podpora-inovaci/clanek/zelena--bila-a-modra-kniha-technologickeho-centra-av-cr/>>. ISSN 1802-6206.
- [35] Ministerstvo průmyslu a obchodu - odbor 08100. *MPO* [online]. Praha : Ministerstvo průmyslu a obchodu, 28.7.2010 [cit. 2011-03-25]. Operační program Podnikání a inovace 2007 – 2013 (OPPI). Dostupné z WWW: <<http://www.mpo.cz/dokument77958.html>>.
- [36] Ministerstvo průmyslu a obchodu. *Operační program Podnikání a inovace* [online]. c2010 [cit. 2011-03-25]. Co je to Operační program Podnikání a inovace? Dostupné z WWW: <<http://www.mpo-oppi.cz/uvodni-strana/18-co-je-to-operacni-program-podnikani-a-inovace.html>>.
- [37] Rada pro výzkum, vývoj a inovace. *Výzkum a vývoj v ČR* [online]. 21.09.2010 [cit. 2010-12-04]. Národní inovační politika České republiky na léta 2005 - 2010. Dostupné z WWW: <<http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=14459>>.

Seznam obrázků a grafů

Obr. 1.1 – Pilíře inovace.....	13
Obr. 1.2 – Schéma třídění typů inovačních aktivit dle metodického manuálu OECD.....	17
Graf 2.1 – Podíl inovačních podniků na celkovém počtu podniků podle velikosti.....	25
Graf 2.2 – Podíl inovačních podniků na celkovém počtu podle krajů v letech 2006 – 2008...	26

Seznam tabulek

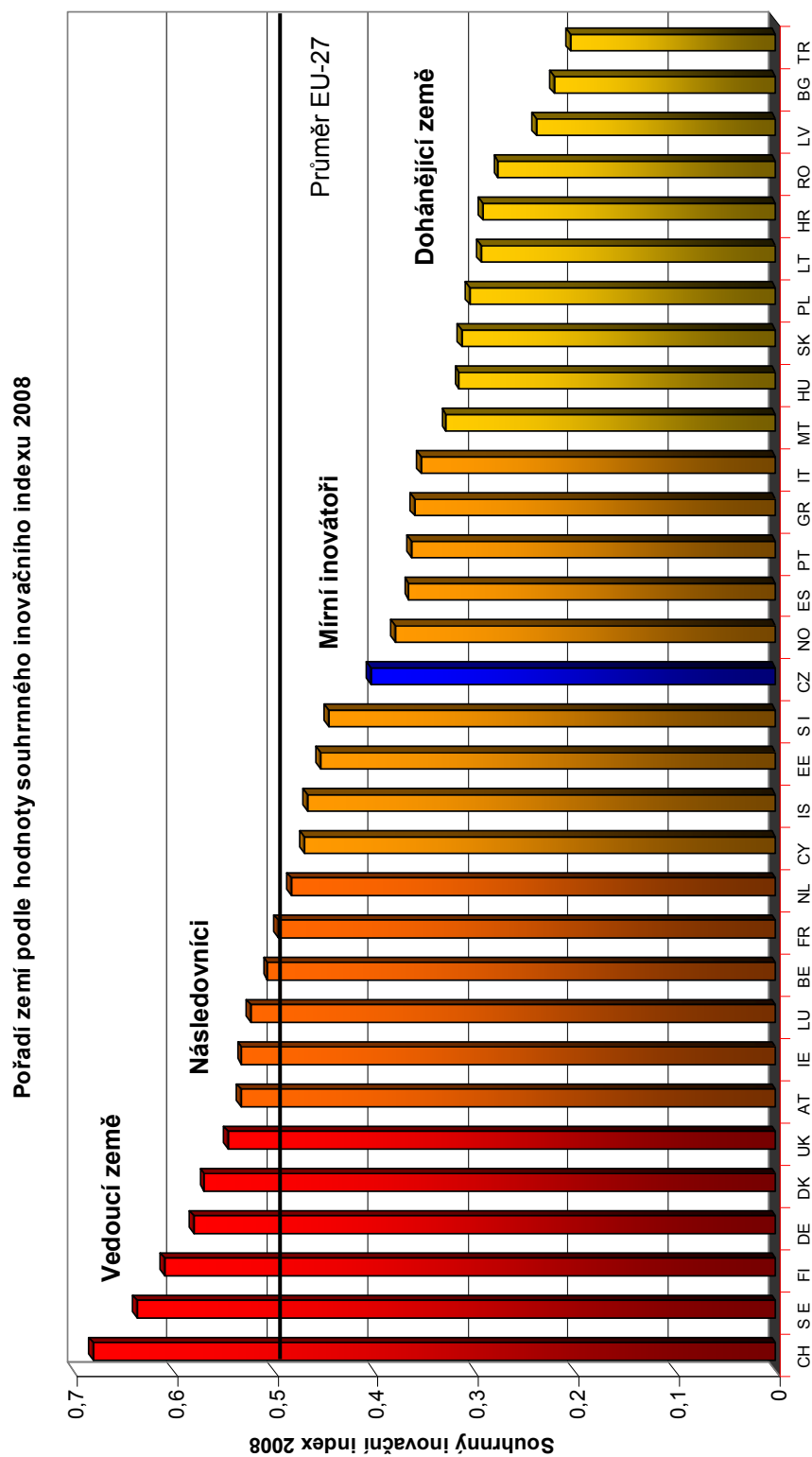

Tab. 2.1 – Porovnávání inovačních šetření.....	25
Tab. 3.1 – Prioritní osy OPPI	31

Přílohy

Příloha 1 – Pořadí zemí podle hodnoty souhrnného inovačního indexu 2008 a skupiny zemí dle shlukové analýzy

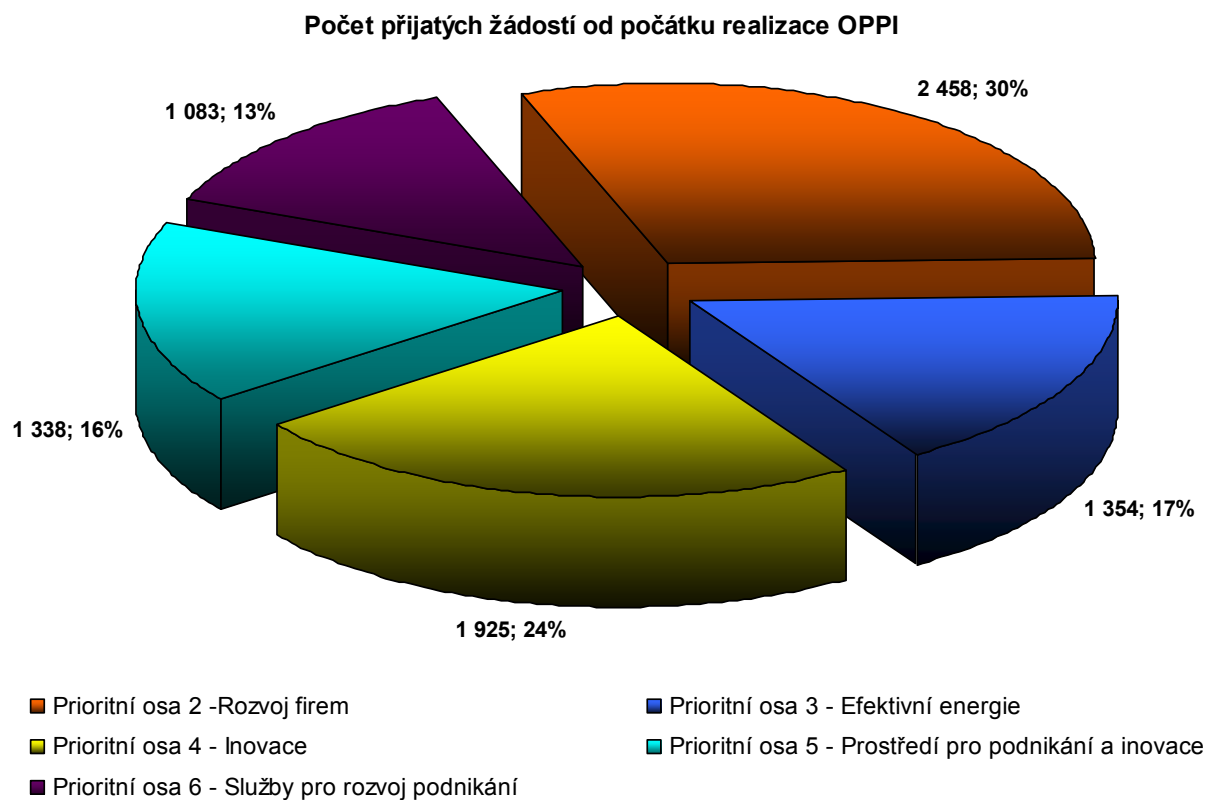
Zdroj: Vlastní zpracování; European Commission: European innovation scoreboard 2008, 2009.

Příloha 2 – Struktura Operačního programu Podnikání a inovace

Globální cíl OPPI	Specifický cíl prioritní osy	Prioritní osa / podíl na alokaci v %	Oblast podpory	Program podpory
„Zvýšit do konce programovacího období konkurenceschopnost české ekonomiky a přiblížit inovační výkonnost sektoru průmyslu a služeb úrovni předních průmyslových zemí Evropy.“	Zvyšovat motivaci k zahájení podnikání, zintenzivnit aktivitu malých a středních podniků a vytvářet podmínky pro využití nových finančních nástrojů pro zahájení podnikání	1. Vznik firem 2,6%	1.1 Podpora začínajícím podnikatelům	START
			1.2 Využití nových finančních nástrojů	JEREMIE
	Zvýšit konkurenceschopnost podniků zaváděním nových výrobních technologií, zintenzivnit rozvoj informačních a komunikačních technologií a služeb pro podnikání	2. Rozvoj firem 21,8%	2.1 Bankovní nástroje podpory MSP	PROGRES
			2.2 Podpora nových výrobních technologií, ICT a vybraných strategických služeb	ZÁRUKA
				ROZVOJ
				ICT A STRATEGICKÉ SLUŽBY
				ICT V PODNICÍCH
	Zvýšit účinnost užití energií v průmyslu a využití obnovitelných, případně i druhotných zdrojů energie (vyjma podpory spaloven)	3. Efektivní energie 8%	3.1 Úspory energie a obnovitelné zdroje energie	EKO-ENERGIE
	Posílit inovační aktivity podniků (zavádění inovací technologií, výrobků a služeb)	4. Inovace 22.36%	4.1 Zvyšování inovační výkonnosti podniků	INOVACE
			4.2 Kapacity pro průmyslový výzkum a vývoj	POTENCIÁL
	Povzbudit spolupráci sektoru průmyslu se subjekty z oblasti výzkumu a vývoje, zkvalitnit infrastrukturu pro průmyslový výzkum, technologický vývoj a inovace, zefektivnit využití lidského potenciálu v průmyslu a zkvalitnit podnikatelskou infrastrukturu	5. Prostředí pro podnikání a inovace 35,4%	5.1 Platformy spolupráce	SPOLUPRÁCE
			5.2 Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů	PROSPERITA
			5.3 Infrastruktura pro podnikání	ŠKOLICÍ STŘEDISKA
	Zintenzivnit rozvoj poradenských a informačních služeb pro podnikání	6. Služby pro rozvoj podnikání 6,89%	6.1 Podpora poradenských služeb	NEMOVITOSTI
			6.2 Podpora marketingových služeb	PORADENSTVÍ
	Vytvořit institucionální, technické a administrativní podmínky pro realizaci operačního programu	7. Technická pomoc 2,95%	7.1 TP při řízení a implementaci OPPI	MARKETING
			7.2 Ostatní TP	

Zdroj: Vlastní zpracování; Operational programme Enterprise and innovation. Praha: Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, 2010.

Příloha 3 – Počet přijatých žádostí od počátku realizace OPPI

Zdroj: Vlastní zpracování; Výroční zpráva Operačního programu Podnikání a inovace za rok 2009. Praha: Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, 2010.

Příloha 4 – Přehled vybraných, úspěšně realizovaných projektů v OPPI za rok 2010 se zaměřením na průmysl. Projekty jsou rozděleny dle programů podpory.

START

Název společnosti: FAGARO s. r. o.

Název projektu: Pořízení výrobní technologie na výrobu uzenářské štěpky, balicí linku a lis na zhotovení a třídění uzenářské štěpky

Místo realizace: Most

Popis projektu: Nákup strojního zařízení pro výrobu a třídění uzenářské štěpky včetně příslušenství a balicí linky – poloautomatu s vibračním plněním včetně příslušenství za účelem podnikání v dřevovýrobě

Poskytnutý úvěr:	2,729 mil. Kč (110 tis. €)
Vlastní vložené zdroje:	0 Kč (0 €)
Záruka poskytnutá ČMZRB:	70 % úvěru (1, 910 mil. Kč (76,99 tis. €))

PROGRES

Název společnosti: LiFire a.s.

Název projektu: Nákup technologie za účelem povrchové úpravy a zušlechťování kovů

Popis projektu: Cílem projektu je rozšíření výrobních činností a osamostatnění v oblasti galvanického pokovování nákupem vlastního výrobního zařízení v podobě galvanické linky, neutralizační linky, měřících a laboratorních přístrojů, zařízení na perchlorové odmašťování atd.

Poskytnut podřízený úvěr ČMZRB:	20 mil. Kč (806,22 tis. €)
Vlastní vložené zdroje:	13 mil. Kč (524 tis. €)

ROZVOJ

Název společnosti: STROJÍRNA Vehovský s.r.o.

Název projektu: Zvýšení konkurenceschopnosti společnosti STROJÍRNA Vehovský s.r.o.

Místo realizace: Opava – území okresu náležejícího mezi hospodářsky slabé regiony

Popis projektu: V rámci projektu byly pořízeny tři nové technologie, dva kusy CNC vodorovného obráběcího centra a jeden CNC hrotový soustruh, které patří mezi nejmodernější na trhu. Technologie byly v souladu s podmínkami projektu instalovány a uvedeny do provozu. Účelem projektu je zvýšení konkurenceschopnosti společnosti, zavedení vyspělé technologie do výrobního procesu ke zvýšení technické úrovně a výrobní kapacity společnosti v návaznosti na stále rostoucí požadavky odběratelů.

Celkové způsobilé výdaje	36 300 000 Kč (1 463 238 €)
Přiznaná výše podpory	19 965 000 Kč (804 781 €)
z toho podpora z ERDF	16 970 250 Kč (684 064 €)
Skutečně proplaceno k 30. 9. 2010	19 965 000 Kč (804 781 €)
z toho podpora z ERDF	16 970 250 Kč (684 064 €)

EKO – ENERGIE

Název společnosti: FEIFER-kovovýroba, spol. s r.o.

Název projektu: Snížení energetické náročnosti firmy FEIFER-kovovýroba, spol. s r.o.

Místo realizace: Holice

Popis projektu: Cílem projektu je snížení energetické náročnosti provozu firmy, což představuje zateplení výrobních hal a administrativní budovy, decentralizace vytápění a instalace solárních kolektorů pro ohřev vody.

Celkové způsobilé výdaje	14 500 000 Kč (584 489 €)
Přiznaná výše podpory	5 800 000 Kč (233 796 €)
z toho podpora z ERDF	4 930 000 Kč (198 726 €)
Skutečně proplaceno k 30. 9. 2010	5 407 000 Kč (217 954 €)
z toho podpora z ERDF	4 595 950 Kč (185 261 €)

PROSPERITA

Název příjemce dotace: BIC Ostrava s.r.o.

Název projektu: BIC Ostrava – rozšíření PI a VTP

Místo realizace: Ruská 83, Ostrava-město 70602

Popis projektu: V rámci projektu bude provedena rekonstrukce a adaptace dvou starých budov v Ostravě – Vítkovicích na prostory vyhovující podmínkám provozu vědeckotechnického parku a podnikatelského inkubátoru. Po rekonstrukci budou budovy využity pro kancelářské a laboratorní prostory a zázemí inovačních firem, včetně prostor pro školení.

Celkové způsobilé výdaje	223 030 000 Kč	(8 990 245 €)
Přiznaná výše podpory	133 813 000 Kč	(5 393 946 €)
z toho podpora z ERDF	113 741 050 Kč	(4 584 854 €)
Skutečně proplaceno k 30. 9. 2010	0 Kč	(0 €)
z toho podpora z ERDF	0 Kč	(0 €)

PORADENSTVÍ

Název příjemce dotace: KOVO PLANÁ a.s.

Název projektu: Analýza procesů ve společnosti Kovo Planá

Místo realizace: Chýnovská 535, 39111 Planá nad Lužnicí

Popis projektu: Cílem tohoto projektu bylo posílení pozice společnosti na trhu „technicky náročných a rozměrných ocelových konstrukcí“ s vysokou přidanou hodnotou. Očekávaným přínosem projektu je růst přidané hodnoty dosaženým snížením podílu výkonové spotřeby na výkonech, zvýšení kapacitní flexibility dosažené možností efektivně plánovat nejen interní podnikové zdroje, ale i zdroje externích subdodavatelů a optimalizace výrobních kapacit pro specializovanou výrobu náročných a rozměrných dílů.

Celkové způsobilé výdaje	450 000 Kč	(18 139 €)
Přiznaná výše podpory	225 000 Kč	(9 070 €)
z toho podpora z ERDF	191 250 Kč	(7 709 €)
Skutečně proplaceno k 30. 9. 2010	225 000 Kč	(9 070 €)
z toho podpora z ERDF	191 250 Kč	(7 709 €)

Zdroj textu a tabulek v této příloze: Přehled úspěšně realizovaných projektů. Praha: Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR; 2011. Dostupné z WWW: <<http://www.mpo-oppi.cz/informace-pro-zadatele/256-prehled-uspesne-zrealizovanych-projektu.html>>